

SLOVENE

Ilustrati:
Enostopna petivrstna (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 "
za trikrat " 13 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostopna petivrstna po 2 vln.
Poslano:
enostopna petivrstna po 40 vln.
Izhaja vsak dan, izvenredno
deluje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . K 26.—
za en mesec " 2-20
za Nemčijo celoletno . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . K 24.—
za en mesec " 2.—
V spravi prejemam mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
za celo leto " 7.—
za Nemčijo celoletno . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . 12.—

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO. Izredni napor naših čet v Karpatih. Zopet 600 Rusov ujetih.

Dunaj, 9. marca. Uradno se poroča: Na fronti severno od Visle se je tudi včeraj vršil živahen topovski boj. Južno od Lopuzna smo z lahkoto odbili ruske napade. Pri napadu pri Gorlicah smo ujeli še več Rusov. Pridobljene postojanke smo vzdržali kljub večkratnim poizkusom sovražnika, da bi jih osvojili.

Neprestano se ponavljajo sovražni napadi na karpatski fronti, ki se izvajajo, kakor se je pač mogoče razviti, sedaj z močnimi, sedaj zopet s podrejenimi silami. Tako smo tudi včeraj zopet s težkimi izgubami za sovražnika odbili na več točkah silovite napade Rusov, ki so se približali do naših zakopov. V teh bojih je ostalo nadaljnjih 600 ruskih ujetnikov v naših rokah.

Neugodne vremenske razmere zadnjih dni v Karpatih zahtevajo od armadnih zborov, ki se bojujejo na tej bojni črti, čisto izredne napore. V trajnem stiku s sovražnikom so čete pogosto noč in dan v boju in mnogokrat prisiljene tudi pri hudem mrazu in debelim snegu izpeljati napadalna gibanja ali pa vzdržati napade, ki jih izvaja sovražnik navadno s premočjo. Zadržanju naših vrlih čet kakor tudi vsakemu posameznemu, ki se udeležuje teh bojev, gre neomejena pohvala. Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Uspešni boji pri Prasznyzu. — Nemci so ujeli zopet 5550 Rusov.

Berolin, 9. marca. Veliki glavni stan. Vzhodno in južno od Avgustova so zavrnili ruske napade s težkimi izgubami za sovražnika.

Severovzhodno od Lomže je pustil sovražnik po ponesrečen napadu 800 ujetnikov v naših rokah.

Severovzhodno od Ostrolenke se je razvil boj, ki še ni končan.

V za naš ugodno poteklih bojih severozahodno in zahodno od Prasznyze smo ujeli 3000 Rusov.

Ruski napadi severno od Rawe in severozahodno od kraja Nowe—Mjasto niso imeli uspeha. 1750 Rusov smo tu ujeli.

Najvišje armadno vodstvo.

RUSKA POROČILA.

Dunaj, 9. marca. Uradna ruska poročila pravijo, da pri Grodnu neprestano trajajo skrajno srditi boji. Posebno važnost polagajo bojem pri Prasznyzu, kjer so Rusi baje zmagali.

»Ruskij Invalid« izjavlja, da bo izid bojev odločil o usodi vzhodne Prusije kakor tudi o usodi ruske armade, ki operira na Rusko Poljskem proti Nemcem. Umikanje ruske armade v Mazuriah označujejo ruski vojni poročevalci kot način vpeljanih manevrov za nove srečne akcije. Vendar pa ne morejo tajiti, da je velikansko število vojnega materiala padlo Nemcem v roke.

× × ×

HUD MRAZ V KARPATIH. — BREZ-USPEŠNI RUSKI POIZKUSI OB PILICI.

Dunaj, 10. marca. Vojni poročevalci poročajo: V Karpatih je ponoči 15 stopinj mraza.

Jugovzhodno od Dnjestra so Rusi nekaj dni sem ustavili svoje napade. Severovzhodno od Črnovic so se vršili neznatni spopadi prednjih straž.

Ob Pilici so Rusi brezuspešno poizkušali zopet osvojiti pridobitve zaveznikov.

BOJI V KARPATIH.

Budimpešta, 9. marca. Poročevalec lista »Magyar Hirlap« poroča iz Ungvarja: Včeraj so Rusi pri čudovito lepem vremenu zopet napadli. Na zahodni fronti je prišel nek ruski bataljon vsled uspehov našega topništva v naše ujetništvo. V tem boju je položaj naših čet zelo ugoden, če tudi sovražnik neprestano dobiva ojačenja.

Budimpešta, 9. marca. »Esti Ujsag« poroča: Boji so se zopet pričeli. Najvažnejši dogodek je boj med prelazoma Lupkov in Užok. Naše čete so naskočile več važnih ruskih višinskih postojank in jih kljub najlujšim ruskim protinapadom obdržale.

NAŠI NAPADI ZAHADNO OD UŽOKA.

Budimpešta, 10. marca. »Az Est« poroča: V petek in soboto je bilo jasno in takrat so se dvignili naši letalci, ki so zelo uspešno rekožnosirali rusko fronto. Prejšnje dni niso mogli naši letalci stopiti v akcijo vsled snežnih zametov in megle. Na ovinku pri Užoskem klancu je bil snežni vihar najhujši vendar to ni zadržalo našega poveljstva, da ne bi ukazalo ofenzivo, da paralizira zelo močen pritisk na Zemplin. To ofenzivo so naše čete izvršile z nevzdržljivo močjo. Najsilnejši naš napad je bil zahodno od Užoka, med tem ko je bil vzhodno slabši. Rusi napad je bil uspešen in smo vrgli Ruše iz večih opiranih točk ter ujeli mnogo sovražnikov.

USPEŠNI TOPNIŠKI BOJ PRI PRUTU.

Budimpešta, 10. marca. »Az Est« poroča iz Črnovic: Vzhodno od Črnovic, na drugi strani reke Prut, je sovražno topništvo napadlo na še postojanke. Rusko topništvo je moglo oddati le nekaj brezuspešnih strellov, ker je naše topništvo takoj na to odgovorilo in sicer tako točno, da so bile ruske postojanke v pol ure popolnoma uničene.

× × ×

BOJI PRI GRODNU.

Kakor piše grška »Tagespost«, javlja »Nova Reforma« po milanskem »Secolu«: Bitka pri Grodnu se vrši z veliko trdovratnostjo. S pomočjo avstrijskih motornih baterij se trdnjava Osovec neprestano obstreljuje. Sneg zelo ovira operacije. Reka Njemen je zamrznjena. Nemci so zbrali močne sile, da prodró rusko fronto me dGrodnom in Osovcem. Prasznyz, ki šteje 10.000 prebivalcev, je služil Rusom kot opiralnica in je bil močno utrjen. Sedaj je mesto popolnoma porušeno, enako tudi Sierpe in Mława. Grodno, ki šteje 50.000 ljudi, je strateško zelo važna trdnjava. Okolica je gozdna.

× × ×

1000 KILOMETROV DOLGA FRONTA.

Berlin, 6. marca. Vojni sodrudnik lista »Hamburger Nachrichten« imenuje celokupne vojne operacije na vzhodni fronti bitko v dolžini 1000 kilometrov, največjo, kar jih pozna svetovna zgodovina bodisi glede števila borilcev, bodisi glede razširjenosti. To ni boj postojank, kakor na zapadu, ampak odprto polje, ki mu daje neizmerna daljava poseben značaj. Zanimivo je, pravi pisec, da se na obeh krilih vrše operacije ob obalah štirih rek: na severu Bobra in Nareva, Njemena in Visle, na jugu pa: Dunajca in Sana, Visloka in Dnjestra. Boji na fronti 1000 kilometrov se podobno razvijajo kakor boji prejšnjih časov, samo da pomeni vsak spopad po številu bojevnikov bitko zase in vsak končni uspeh ali neuspeh teh spopadov ima za skupno bitko enak pomen kakor rezultati velikih bojev. Razloček je le ta, da štejejo tu dnevi in tedni le toliko, kakor so nekaj štele ure.

× × ×

AVSTRIJSKA UPRAVA V RUSKI POLJSKI.

»Nowa Reforma« (7. t. m.) poroča: V južnozahodnem delu Rusko-Poljske se je vpeljala avstrijska vojaška vlada. Vojaška oblast vodi vso upravo kulturnih, gospodarskih, verskih in drugih zadev. Avstrijska uprava se je jako dobro obnesla. Glavno načelo nove

uprave je, da se v občevarju s poljskim prebivalstvom rabi poljski jezik; ruski jezik se več ne vsiljuje. Vojna uprava celo skrbi za razširjanje poljskega časopisa. Vpeljala se je šolska obveznost. Učni jezik je poljski. Sola je pod vojaškim nadzorstvom. Odrpalo se je primeroma veliko število ljudskih šol; nastavljene so domače poljske učne moči, a nastavilo se bo tudi nekoliko učiteljev iz Galicije. Tudi več srednjih šol se je odprlo. Vpeljal se je gregorijanski koledar.

Trgovina in obrt se zelo pospešuje. Uredila se je preskrba z živili; zabrani se je izvoz živil. Možje so dobili od vojaške uprave razna dela, da si morejo kaj prislužiti. Določile so se maksimalne cene, veliko nižje kakor v Galiciji. Kilo pšenične moke velja 60 vinarjev, slanina 2 K 10 v, govedine 1 K 40 v, 1 liter petroleja 65 v.

Za pospeševanje obrti se bodo uredile banke in posojilnice. V zdravstvenem oziru se je ukazalo cepljenje proti kužnim boleznim, dale so se razne naredbe za svažnost ulic in cest, ustanovile so se lekarne. Na čelu vojne uprave stoji general Pichler. Precejšnji del uprave je pod vodstvom civilnega komisarjata.

Ljudje so z novo upravo zelo zadovoljni ter ji popolnoma zaupajo.

IZ ČORTKOVA.

Iz Čortkova v vzhodni Galiciji sta prišla na Dunaj dva Poljaka in pripovedovala:

Ko je prišel v Čortkov tarnopolski gubernator Čartorysky in zahteval slovesen sprejem, se je zbrala skupna deputacija Poljakov, Židov in Rusinov. V deputaciji je bil tudi rusinski župnik Hunovsky, o katerem je bilo znano, da je v pridigah Rusine opominjal, naj ostanejo zvesti svoji veri. Deputacija je gubernatorja pozdravila po slovanško s kruhom in soljo. Ko se je deputacija predstavila in je prišla vrsta na rusinskega župnika, je gubernator zakričal: »Oče Hunovsky, ti svinja, ti držiš z Avstrijo in prideš k sprejemu! Pašol ven! in župnik je moral oditi. Na občinskem uradu so poljski napis zamenjali z ruskim. Sodnija normalno uraduje in izdaja razsodbe v imenu prava. Živila, ki jih dovažajo iz Rusije, so dosti po ceni.

ZA GALIŠKO POLJEDELSTVO.

Poljedelsko ministrstvo je sklenilo nakupiti 1500 konj in 2000 volov, katere bo gališkim poljedelcem oddalo za kupno ceno.

LISTEK.

Nekaj za četrtošolce.

Po našem učnem načrtu so predpisani za četrti razred kot latinsko berilo znani »Spomini«, katere je napisal največji Rimljan Julij Cezar. Ta mož nam opisuje v drugi knjigi svojih »Spominov« boje z Belgijci, ki so se vršili nekako ravno tam, kjer si danes stoje nasproti Nemci in Francozi, zlasti ob reki Aisne. Zanimivo je, kako sodi o pomenu tedanjih bojev in o veliki državniški zmožnosti Cezarjevi najboljši poznavalec rimske zgodovine Teodor Mommsen:

»Julij Cezar je bil mnogo prevelik človek, kakor da bi bil videl v vojski proti Galiji le sredstvo v dosego svojih osebnih namenov. Seveda so tudi ti igrali neko vlogo: njegov zmagovalni pohod je bil temelj njegove poznejše moči. Galije pa ni osvojil kot strankar, ker je spoznal politično potrebo za Rim, da se upre grozeči invaziji Germanov že onstran Alp in tam zgradi jez, ki naj Rimu očuva mir. Gališki prebivalci (Kelti) Germanom niso bili kos. Za časa spora dveh keltskih plemen, Edvancev in Sekvancev, je le-

ta 71. p. Kr. prekorčal nemški knez Ariovist Ren s 15.000 možmi. Edvanci so bili podlegli, Ariovist se je nastanil v njihovi deželi in ustanovil na njihovem ozemlju nemško kneževino. Na njegov poziv je prišlo do 1. 58. še 120.000 Germanov preko Rene, katere je hotel v Galiji naseliti in svoje gospodstvo z njimi utrditi. Z domačimi je ravnal kakor s podložnimi premaganci, in celo Sekvanci, ki so ga bili pozvali v Galijo, so mu morali odstopiti v teku časa dve tretjini svojega ozemlja — germanska invazija se je začela.

Tu je nastopil proti Ariovistu Cezar. Nekako tam, kjer leži danes Mühlhausen ali kakor domnevajo drugi, pri Sennheimu, je prišlo do odločilnega boja; vojska Ariovistova je bila potlačena in le malo jih je ušlo. Posledice tega boja so bile nedogledne: še tisočletja pozneje jih čutimo: Ren je postal meja med romanstvom in germanstvom.

V naslednjih osmih letih, 51.—58., si je Cezar podvrgel Galijo — kdo se ne spominja krasnih fraz: Galliam sub potestate etc.? — a zadovoljil se ni z osvojitvijo, ampak začel je delo, ki daleko nadkriljuje zgodovinski pomen zmage nad Ariovistom: romaniziranje Galije. Političnemu uniče-

nju keltskega naroda je sledilo narodno: Kelti so postali Latinci in vzprejeli so latinsko kulturo. Delo je dobro napredovalo. Ne smemo pa misliti, da bi bilo tako prišlo tudi brez Cezarja. Rimski senat je bil tedaj slabo telo, ki bi bil velike probleme tedanje dobe prav razumel. Cezarjev tekmeec Pompej je le slučajno prišel na površje, bil je sicer dober vojak, a politično nezmožen in domišljav človek.

»Zato je nedvomno, da bi se bilo začelo preseljevanje narodov že celih 400 let prej, če bi bil senat še nekaj generacij dolgo životaril. Preseljevanje narodov bi se bilo pričelo, ko se latinska kultura še ni nikjer udomačila, ne v Galiji, ne v Afriki, ne ob Donavi. Veliki vojniki in državniki je pa z bistrim očesom spoznal, da so Nemci polnovredni nasprotniki rimsko-grškega sveta. Zato je ustanovil sistem ofenzivne obrambe z močno roko do najmanjših detajlov, zavaroval je državne meje z rekami in okopi, naselil je ob meji bližnje barbarske rodove, da odvrne daljše, in pomnožil je rimsko vojsko z barbarskimi rekruti. Tako je dobila grško-latinska kultura dovolj časa, dokler ni bil zapad ravno tako kultiviran kakor vzhok. Navadni ljudje gledajo sadove svojega truda; seme pa, katero sejejo ženiji, počasi skali. Sto-

letja je trajalo, da smo spoznali, da Aleksander na vzhodu ni ustanovil le kratkotrajnega kraljestva, ampak da je zanesel helensko kulturo v orijent; in zopet je trajalo stoletja, da smo spoznali, da Cezar ni osvojil Rimljanom samo ene province, ampak da je položil temelj romaniziranju zapada. Tudi smisel onih vojaško lahkomišelnih in spočetka brezuspešnih pohodov v Britanijo in v Nemčijo so šele pozni rodovi spoznali. Velikansko ozemlje narodnosti, o katerih so dotlej le trgovci in brodarji malo resnice in veliko laži in izmišljotin povedali, se je odprlo grško-rimskemu svetu. »Vsak dan nam javljajo,« piše nekdo leta 56., »pisma iz Galije nova imena narodov, okrajev in dežel.« Razširjenje zgodovinskega obzora vsled Cezarjevih pohodov ni imelo manjšega svetovnozgodovinskega pomena kakor poznejše odkritje Amerike. Ozki krog sredozemnih držav so razširili srednje- in zapadno-evropski narodi, staremu svetu se je pridružil nov, kateremu je stari zadal svoj pravec. Dosti ni manjkalo, da bi bil že Ariovist izvedel, kar se je posrečilo kasneje gotskemu Teodorihu. Če bi se bilo to zgodilo, bi stala naša kultura z rimsko-grško težko da v tesnejši notranji zvezi kakor z indsko ali asirsko. Da vodi od krasne grške in rimske

ZIMA V KRAKOVU.

Pretekli teden se je v Krakovu začela resna zima. Zapadel je tako debel sneg, da že nekoliko ovira promet; takega še ni bilo letos. Temperatura je padla razmeroma globoko pod ničlo. V nedeljo je bilo 8 stopinj mraza, v ponedeljek pa 9 stopinj.

X X X

RUSKO ARMADNO POVELJE.

Poročilo iz nemškega velikega glavnega stana navaja še naslednji dve ruski armadni povelji: Povelje z dne 9. februarja se glasi: Topovi, katerih ni mogoče vseh vzeti seboj, naj se zakopajo; zakopnice in nastavki naj se vzamejo proč, in če mogoče, potope v bližnjem jezeru. Kroglice naj se vzamejo seboj, če je pa to nemogoče, naj se potope.

Načelnik orožništva v guberniji Suwalki je ukazal: Zadnji čas so pričela prihajati pisma naših vojnih ujetnikov. Pozornost je vzbudilo, da se pisci poslužujejo zvižaje in opisujejo ujetniško življenje v najugodnejši luči, samo da pismo preje pride na svoj cilj. Neolikani prejemniki bi si lahko vsled tega napravili napačno sodbo o življenju naših ujetnikov, ki je zelo težavno. To bi lahko zapeljivo vplivalo na naše čete. Zato je prepovedano širiti take vesti.

X X X

RUSKA NELEPA VOJNA ZVIJAČA.

Dunaj, 9. marca. (Kor. u.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Pred neko utrjeno postojanko naših čet, severno od Nadworne je prišel danes pop. neki ruski parlamentar in naznanil: Ruski poveljnik je ukazal, da odpošljejo jutri dopoldne približno 1508 judovskih rodbin, ki so jih zbrali danes pri Kamioni in Tysmieniczanyju preko ruskih čet k avstrijskim četam. Ker se boje judovske rodbine, da bi ne streljali Avstrijci na nje, je prišel parlamentar, da to naznani. S takim nečuvno brutalnim postopanjem namerava sovražnik nedvomno več tisoč neudeleženih oseb, ki jih je spravil ob kruh in streho, kakor čredo živine, kot ščit goniti pred seboj, da se približa brez vsake nevarnosti našim postojankam. Iz vojaških razlogov se ne more trpeti, če se tudi z ubogimi žrtvami barbarskega samovolja najgloblje sočustvuje, da se uresniči grdi načrt, ki se mora označiti za sramoto sedanjega stoletja. Na prostor, ki namreč nahaja pred utrjeno postojanko, se mora brezpogojno streljati pri vsakem približanju od sovražnikov strani, ker sovražnik povodoma odгона pregnanih judovskih rodbin ni ponudil premirja, ki bi ga tudi ne bili mogli sprejeti, ker je zbiral sovražnik ojačenja. Po parlamentarju se odpošlje zato ruskemu poveljniku sledeči pismeni odgovor: Ne more se trpeti, da se naše črte prekoračijo od sovražnikov strani pod nikakimi pogoji in nikomur; prostor pred lastno črto se zato obstreljuje. Prosim, naj se obveste o tem judovske rodbine v Kamioni in Tysmieniczanyju in pristavljam, da strašna odgovornost nameravanega nečloveškega postopanja, da se goni na tisoče nedolžnih deželanov proti našim postojankam, zadene le ruskega poveljnika, ki je izdal to barbarsko povelje, ki zasmehuje vsak način bojevanja in to tembolji, ker se ne jamči, da ne bi navedeni nedolžni služili le za ščit približevanju ruskih čet. Poskrbi se, da se tako postopanje oziroma pred celim svetom.

X X X

PROGLASITEV »SVETE VOJSKE« BUDIMPEŠTANSKI MOHAMEDANSKI POSADKI.

Budimpešta, 9. marca. Vojski mohamedanske vere, ki se nahajajo v Bu-

dimpešti, so se zbrali danes dopoldne v vojašnici nadvojvode Karla, kjer se jim je prebral manifest o proglasu svete vojske. Ob 10. uri so se razvrstili mohamedanski vojaki na dvorišču vojašnice. Kmalu nato je prišel iman budimpeštanskih mohamedancev Abdul Latif Effendi, oblečen v črn talar, na glavi pa je imel rdeči fes ter je stopil na tribuno. Polkovnik Schadek je naznanil v hrvatskem jeziku mohamedancem, da se jim bo prebrala fetva; prebral jo je v 15 minutah Abdul Latif Effendi. Nato je zaprosil Latif Effendi blagoslov za zmago mohamedancev, nakar so mu vojaki odgovarjali: »Amin, amin!« Nato je razložil stotnik Bruljević namen »Svete Vojske« in je prebral kalifovo fetvo v hrvatskem jeziku. S klici sultanu Mehmedu, cesarju in kralju Francu Jožefu in cesarju Viljemu se je končala slavnost.

X X X

PROTI »ZLOBNIM« GOVORICAM V RUSIJI.

Petrograd, 9. marca. (Kor. u.) Vrhovni poveljnik petrogradskega vojaškega okraja, general pehote baron Salza razglasja: Neobhodno potrebno je, da je prebivalstvo mirno, da se hitro preмага vstrajni sovražnik. Dobe se pa ljudje, ki razširjajo deloma zato, ker so zlobni in ne umevajo položaja, najneumnejše govorice o operacijah in o stanju naših čet in tako vznemirjajo prebivalstvo. Razglas grozi, da bodo neglede na stan najstrožje kaznovali vse, ki širijo vznemirjajoče govorice. Tudi časopisju groze s strogiimi kaznimi in z ustavljenjem listov, če se objavljajo nezajamčena poročila, ki lahko vznemirjajo prebivalstvo.

X X X

ZENSKI VOZNIKI PRI RUSKEM TRENU.

Bukarešt, 9. marca. Mestni poglavar v Moskvi je izdal dovoljenje, da morejo ženske v starosti od 25. do 50. leta služiti v armadi kot voznice pri trenu.

X X X

IZVOZ ŽIVIL IN KRME IZ RUSIJE PREPOVEDAN.

Petrograd, 9. marca. (Kor. u.) Krma in živila se smejo izvažati iz Rusije le proti dovoljenju vlade v vsakem posameznem slučaju.

X X X

PREPOVEDANA POLJSKA ŠOLA V VARŠAVI.

Petrograd, 9. marca. »Birševija Vjedomosti« poroča: Zastopniki poljske znanstvene družbe v Varšavi so prosili rusko naučno ministrstvo, naj dovoli ustanovitev višje zasebne šole; a naučno ministrstvo je odklonilo prošnjo.

Pruska zbornica.

Berlin, 9. marca. (Kor. urad.) Poslanska zbornica je brez debate pritrdila predlogu državnega ministra, da se deželni zbor odgodi do 27. maja; nato se je začelo tretje branje proračuna.

Poslanec pl. Trampczynski je v imenu poljske frakcije podal izjavo, ki med drugim slove: Tudi v sedanji svetovni vojni smo tu in v državnem zboru brez pridržka glasovali za vse odredbe, ki so po mnenju vlade potrebni v vojne svrhe. Na bojnih poljih sedanje vojne je na naši strani teklo več poljske krvi za prusko državo, nego bi bilo po številu prebivalstva pričakovati. Državna vlada se pa kljub temu ni pomišljala tudi v letošnji proračun kljub našim ugovorom zopet postaviti vse postavke, ki po zgodovinskem nostanku in dejanski uporabi služijo v zatiranje poljske narodnosti. (Pritrdjevanje med Poljaki.) Zato navedenim postavkam ne bomo pritrdili in se skupnega proračunskega glasovanja ne bomo udeležili. (Odobranje med Poljaki.)

Poslanec pl. Heydebrandt (konservativec) prizna, da so razlogi, ki opravčujejo, da se po vojni prouči vprašanje, da-li se morejo popolnoma vzdržati še vsi pridržki, ki so bili merodajni pri emanaciji te postavodaje.

Poslanec Pachnicke (ljud. stranka) trdno pričakuje, da se bodo neposredno po sklepu miru odpravile vse odredbe, ki otežujejo medsebojno zblizanje in da bodi v postavodaji in upravi misel pravne enakosti edino merodajna. (Pritrdjevanje na levi.)

Poslanec baron pl. Zedwitz (svobodni konservativci) je izjavil, da so svobodni konservativci pripravljeni, da se po sklepu miru na podlagi izkušenj začasa vojne resno in vestno prouči vprašanje, v koliko se ima v dvojezičnih delih dežele izpremeniti dosedanja politika.

Poslanec Missen (Danec) je izjavil, da ker vsebuje proračun zopet številne postavke za zatiranje nemških narodnosti, med njimi zlasti tajni fond za zatiranje Dancev v sever. Schleswi-

gu, se Danci ne bodo udeležili skupnega glasovanja.

Poslanec Stull (centrum) je izjavil, da centrum pričakuje, da se bodo konservativci in svobodni konservativci udeležili revizije poljskih zakonov. — (Odobranje v centru.)

Poslanec Hirsch (soc. demokrat) je izjavil: Vlada kljub ponovnim pozivom ni dala niti najmanjših koncesij glede odprave izjemnih postav, uvedbe svobodne volilne pravice in odprave še obstoječih omejitev združevalne pravice. Iz tega je dan za socialne demokrate samoposebi umevni zaključek, da proračun odklonijo.

Berlin, 9. marca. (Kor. ur.) Poslanska zbornica, konec.) V podrobni razpravi so se rešile vse postavke brez debate. Samo pri justični postavki je poslanec Liebknecht protestiral proti temu, da so zaprli na leto ječe obsojeno Rozo Luxemburg kljub temu, da se ji je bil dovolil enoletni odlog. Justični minister je slučaj natančno pojasnil; Luxemburg je dobila odlog za nastop kazni na podlagi zdravniškega izpisa, a predno je odločni rok potekel, je nastopala na ljudskih shodih kot govornica. Nato je bila justična postavka sprejeta, o čemer je bilo rešeno tretje branje. Pri skupnem glasovanju je bil proračun sprejet proti glasovom socialnih demokratov; Poljaki in Danci so se glasovanja vzdržali. Ko se je rešila še vrsta manjših predlog, je predsednik zaključil današnje zasedanje.

Kranjski „Rdeči križ“

v vojnem letu 1914.

(Od predsednika deželnega pomožnega in gospejnega društva Gust. del Cotta.)

Ze desetletja se je pripravljalo deželno pomožno in gospejno društvo Kranjskega Rdečega Križa, združeno s podobskimi, v mirnem in tihem delovanju za slučaj vojne. Nepričakovano je izbruhnila svetovna vojna, prišel je čas, ko so morale priprave društva prestati preizkušnjo, veliko večjo, kakor se je kdaj preje domnevalo.

Hitro se je moralo društvo oživeti v nove razmere. Urediti je bilo treba prostovoljne darove prebivalstva in jih oddajati na pristojna mesta; odgovarjati je bilo treba na neštivilna vprašanja in podobskom je bilo treba dati različna navodila; istotako je moralo deželno društvo zadovoljiti razne, upravičene zahteve vojaških sanitetnih zavodov.

Zdi se torej, da veže društvo nekaka dolžnost hvaležnosti napram javnosti, vsaj v največjih potezah in obirih pokazati, kako se je deželno pomožno in gospejno društvo Rdečega Križa trudilo, zadostiti velikim zahtevam težkega časa, pokazati to delovanje do zaključkov leta 1914., ko leže pred nami računski zaključki, poročila o delovanju podobskov in razne društvene naprave.

Rdeči Križ ima v programu celo vrsto nalog, vendar pa obstoji glavna naloga v razbremenitvi vojaških sanitetnih zavodov; vsled tega je treba omeniti v prvi vrsti sanitetne zavode Rdečega Križa, ki se dele v rezervne bolnišnice, v bolnišnice za rekonvalescente in maroderje, nadalje v posamezne ustanovljene ležišča v raznih bolnišnicah in v naprave na kolodvorih.

Poleg tega je treba šteti k sanitetnim zavodom Rdečega Križa še razna privatna zdravilišča, ki so jih dali Rdečemu Križu na razpolago plemeniti in premožni pokrovitelji.

Kolikor se je pač dalo, se je mislilo že v miru na preskrbo potrebnih prostorov, kakor tudi na opremo teh prostorov s posteljami, potrebnim perilom in drugim inventarjem.

Na podlagi prvotnih dogovorov je imelo deželno pomožno društvo preskrbeti: rezervno bolnišnico Leoninum s 70 posteljami, bolnišnice za rekonvalescente Ljudski dom s 100 posteljami, cesarja Franc Jožefa azil s 60 posteljami, postaja Ljubljana z zasilno bolnišnico z 210, postaja na Rakeku z 10 in končno bolnišnico za maroderje s 40 posteljami; zadnja bolnišnica se vzdržuje s stroški Nj. Visokosti kneza Huga pl. Windischgrätz.

Te priprave pa vedno bolj naraščajočim potrebam niso mogle ustrezati. Zato so se hitro na novo uredile, oziroma v namene Rdečega Križa napravile sledeče bolnišnice porabne: rezervna bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji z 100 posteljami, cesarice Elizabete ženska bolnišnica v Novem mestu z 80 posteljami, Elizabetinum v Ljubljani s 14 posteljami, bolnišnica za rekonvalescente v Litiji s 100 posteljami, v Ilirski Bistrici s 60 posteljami, v Zagorju z 30 in v vili Vovk na Bledu s 40 posteljami. K temu je treba šteti še kopališče Toplice na Dolenjskem s 74 posteljami.

Kar se tiče preskrbe zadnje bolnišnice je prevzel preskrbo 34 maroderjev Nj. Visokost knez Karol Auersperg ter poleg tega dovolil še brezplačno porabo kopališča vsem maroderjem.

Vse te vrste preskrbovališč za ranjence v lastnih sanitetnih zavodih, ki smo jih ravnokar omenili, če prevzamemo še privatne bolnišnice, štejejo na celom Kranjskem 1257 postelj, od katerih odpade na častnike 49, vse ostale pa na moštvo.

Razdelitev teh sanitetnih zavodov ob glavnih prometnih črtah se je popolnoma obnesla; istotako tudi odredbe glede evidence postelj in odredbe glede hitrih prijav protih postelj.

Cel ustroj preskrbe onih zavodov, ki leže izven Ljubljane, se je upravljal po podobskih.

Popolnoma jasno je, da stanejo vse naprave sanitetnih zavodov ne male vsote denarja, ki se jemlje iz denarnega stanja in iz dohodkov deželnega pomožnega in gospejnega društva Rdečega Križa, posebno še, ker se pokrivajo vsi stroški za rezervno bolnišnico Leoninum in za obe bolnišnici za rekonvalescente, Ljudski dom in cesarja Franc Jožefa azil samo z denarjem Rdečega Križa.

Koncem leta 1914. so znašali stroški za preskrbo Leonišča 19.424 K 86 h, Ljudskega doma 9106 K 32 h, cesarja Franca Jožefa azila 9783 K 32 h, postaje z zasilno bolnišnico v Ljubljani 6105 K 73 h in postaje St. Peter na Krasu 801 K.

Kar se tiče drugih zavodov, poravnajna vojna uprava samo čiste oskrbovalne stroške, in sicer plača dnevno 3 K za častnika in 2 K za prostaka; vse druge stroške, kakor zdravila, obveze itd. pa mora nositi Rdeči Križ.

Poleg tega bodi še omenjeno, da je izdalo deželno pomožno in gospejno društvo Rdečega Križa poleg vseh izdatkov za posamezne bolnišnice in oskrbovališča, za instrumente in obveze 10.240 K 75 h in za zdravila 2254 K 73 h.

Službo v teh 17 društvenih zavodih je opravljalo 21 zdravnikov, izmed postrežniškega osebja pa je bilo zaposlenih v naših zavodih po celi deželi 26 postrežnic po poklicu (usmiljene sestre in sestre Križarke), 32 prostovoljnih in 65 pomožnih strežnic.

Posebno omeniti bi bilo še spravljanje po železnici dospelih ranjencev in bolnikov v oskrbovališča s posebno izurjenimi, deloma že v mirnem času pripravljenimi transportnimi kolonami.

V kronovini kranjski je obstajalo koncem leta 1914. šest transportnih kolon s 45 možmi izurjenega moštva. V prvi vrsti je treba omeniti lokalno transportno kolono v Ljubljani, ki stoji, kar se tiče odločilnega sodelovanja — spravilo je 11.802 ranjencev in bolnikov v razna oskrbovališča, v celi Cislitaniji na osmem mestu.

Kot prevozna sredstva so služila v lokalni transportni koloni razne vozne naprave; bilo jih je krog 40, všteti nekatere privatne vozove; obstajale so te vozne naprave iz sanitetnih vozov, avtomobilov, brekov in odprtih voz, ki so prevažali ranjence zelo vzorno bodisi od postaje v bolnišnice, ali pa iz ene bolnišnice v drugo.

Deželno pomožno in gospejno društvo Rdečega Križa pa se ni omejilo samo na delovanje na tem polju, ampak je skrbelo tudi za znatno okrepčilo ranjencev, ki so se samo peljali skozi postaje ali pa ki so na postaji izstopili ali bili izločeni; društvo je vpeljalo namreč na posameznih postajah na Kranjskem okrepčilne stacije za ranjence; tudi se je vedno gledalo na najstrožje higijenične odredbe.

Stroški okrepčevanja na postajah Ljubljana, St. Peter, Jesenice, Postojna in Novo mesto so se pokrili večina z raznimi darili, ki so obstajali ali v jestvinah ali v tobaku ali pa v cigarah in cigaretah.

Kot dokaz bodi navedeno samo dejstvo, da je n. pr. Rdeči Križ v Ljubljani žrtvoval kot dodatek k okrepčevalni akciji samo znesek 728 K 25 h.

Zahvala okrepčanih vojakov, ki je privrela na dan večkrat na zelo ganljiv način, je pač najlepše plačilo za one požrtvovalne gospe in gospodične, ki so noč in dan opravljale težko in trudapolno okrepčevalno službo.

Iz vseh krajev dežele so dospela poročila o delovanju kranjskih podružnic Rdečega Križa, ki pričajo o intenzivnem delovanju celokupnega prebivalstva. Predvsem morejo pokazati večji kraji najrazličnejša podvzeta v korist Rdečemu Križu, pa ne samo večji kraji, ampak tudi najoddaljenejša gorske vasi in posebno še čista duhovščina, šolska mladina in učitelji so se odlikovali v požrtvovalnosti za Rdeči Križ.

Z ozirom na ravnokar omenjeno smo lahko popolnoma zadovoljni z denarnimi prispevki, posebno še, če se oziramo na naše razmere.

Deželno pomožno in gospejno društvo Rdečega Križa je razpolagalo s fondom 92.464 K 82 h, in sicer koncem leta 1913. Do konca leta 1914. se je povečal ta vojni fond, največ po prispevkih podružnic, na 108.919 K 4 h. V času do 31. decembra 1914 se je zbral zbiranjem in darovanjem čisti znesek 149.626 K 9 h in v obligacijah 14.000 K.

V vse te svote, ki jasno pričajo o požrtvovalnosti naše dežele, pa niso všteti zneski, ki so jih vrgli prodaja plačilnih listov, to je 2358 K, cvetlični dan, to je 1668 K 66 h, razpečevanje razglednic, to je 993 K.

Tudi tem vsotam niso prištete članarine članov društva v znesku 4516 K 22 h. Število članov glavnega društva je poskočilo od 304 na 366 in število članov pododsekov od 734 na 2425. Poleg doneskov in prispevkov v čistem denarju in obligacijah je došlo deželniemu pomožnemu in gospejnemu društvu Rdečega Križa tudi precej kosov perila, živil in okrepčevalnih sredstev. Neumestno bi bilo sedaj še ekrat priobčiti seznamek darovalcev, ker so se ti itak že periodično objavljali v dnevnikih. K tem darovanim predmetom pa je treba prišteti še kupljene. Izmed kupljenih predmetov bi bilo omeniti: Kosil perila v znesku 9776 K 79 h (zimnice) v znesku 2506 K, različna steklevina v znesku 225 K 52 h, kopalne bane in posoda v znesku 1212 K 54 h, domači čevlji in druge male potrebščine v znesku 493 K 36 h.

Od teh darovanih in nakupljenih predmetov se je uporabil le en del za zavode Rdečega Križa, vse druge se je prepustilo vojaškim sanitetnim zavodom.

Tako n. pr. so prejeli vojaši sanitetni zavodi iz skladišč Rdečega Križa 5414 večjih kosov raznega perila in poleg tega še razne druge predmete, potrebne za postrežbo v bolnišnicah in cigare.

Tudi je nakupilo deželno pomožno in gospejno društvo poleg volne, ki jo je darovalo občinstvo, volno, iz katere je dalo potem izgotoviti zimsko perilo za vojake na bojnem polju. V ta namen se je izdal znesek 1771 K 4 h ter se je nakupljeno razdelilo med gospe in gospodične, ki so z neutrudljivo pridnostjo izgotavljale gorko perilo vsake vrste.

Na ta način je poslalo deželno in gospejno društvo poleg izgotovljenih predmetov vojnemu podpornemu društvu še čez 1000 predmetov, kakor srajce, hlače, volnene jopice, šale, snežne kape, rokavice, trebušne obveze, zapestnjake in kolenice.

Treba je tudi to omeniti, da je posredovalo deželno pomožno in gospejno društvo med svojci vpolicanih vojakov in med vojaki; nadalje je vpeljalo društvo poizvedovanja po ujetih in izgubljenih vojaki, omogočilo občevaranje z ujetniki ter pomagalo pri razpošiljanju ljubavnih darov vojakom na bojnem polju.

Če prav to niso bile lahke naloge, so se po možnosti in nenavadno vestno izpolnile. Kot dokaz te vestnosti naj služi, da se izmed 1000 daril samo tri odstotke ni dalo dostaviti.

Slednjič bodi še omenjeno, da je bil poslovni promet v društveni pisarni pri tako mnogostranskem delovanju naravnost ogromen. V ilustracijo naj služi, da je prejelo društvo v letu 1914. do mobilizacije (28. julija 1914) 190 raznih opravnih stvari, od mobilizacije pa do konca leta 1914. 2124 in od 1. januarja do 5. marca 1915 znašala promet že 1000 kosov, medtem ko je bila povprečna številka v mirovnih letih do leta 1914. letno 170. (Omenjene pa tu niso stvari, tičoč se poročil o ranjenih in ujetnikih, potem prevoza bolnikov v in iz bolnišnice, omenjeno tudi ni pospeševanje korespondence in pošiljanje na vojake, oziroma ranjence). Društvena pisarna je v poslopju c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani, Strojmayerjeva ulica št. 1, I., v sobah obeh dijaških knjižnic, ki jih je društvu blagohotno prepustilo gimnazijsko ravnateljstvo.

In vse to ogromno pisarniško delo, ne glede na dnevni promet s strankami se upravlja samo po dveh pisarniških močeh.

Na podlagi navedenih podatkov prosi deželno pomožno in gospejno društvo Rdečega križa, naj vsakdo dobrohotno presodi njegovo delovanje; društvo samo ima zavest, da je vse svoje moči, podpirane od celokupnega deželnega prebivalstva v polni meri uporabilo.

Nadalje prosi društvo za polno zupanje v njegovo delo, posebno še, ker bo potrebovalo izrednega zaupanja in podpore tudi v bodočnosti če bo hotelo

svoje delovanje uspešno tudi v bodoče nadaljevati.

Boj za Užok.

Budimpešta, 9. marca. »Az Est« poroča s severnega bojišča: Sovražnik v vzhodnih Beskidih nadaljuje svoje obupne naskoke. Najljutejše se bije še vedno boj za Užok, kjer vojne moči najmočnejše pritiskajo. Naše čete so srečno že večkrat napadle in so odbile v svojih trdnjavah podobnih utrdbah s pomočjo naše izborne artiljerije vse ruske napade.

Boji za Dardanele.

42.000 MOŽ ZA DARDANELE.

Budimpešta, 9. marca. »Pester Lloyd« poroča iz Malte: V Sirakuze došli parnik »Tolimaide« poroča, da je 25 prevoznih ladij z 42.000 možmi v spremstvu več francoskih in angleških križaric zapustilo Malto in odplulo v smeri proti Dardanelam.

6 LADIJ POŠKODOVANIH PRED DARDANELAMI.

Carigrad, 10. marca. Dosedaj so od brodogov, ki operira pred Dardanelami izločili 6 ladij, ker so postale za boj nesposobne.

PREZIDANE DARDANELSKE UTRDBE.

Sofija, 9. marca. Sodi se po informacijah iz Carigrada z nevtralne strani, da se je ponesrečil prvi poizkus zaveznikov, da prodoro skozi Dardanele proti Carigradu. Angleški admiral je z ozirom na podatke admiral Limpusa pričel boj, a pokazalo se je, da so Turki tako preosnovali obrambo Dardanel, da ne koristijo zaveznikom več Limpusovi podatki.

KDO JE POVZROČIL OBSTRELJEVANJE DARDANEL.

Rotterdam, 8. marca. Iz Londona se poroča: V tukajšnjih dobro poučenih krogih ni več tajnost, da operacij proti Dardanelam ni povzročil vojni ali mornariški, marveč civilni minister, in sicer Lloyd George, ki se mu je posrečilo odstraniti zadnje dvome glede oboroženega podvzeta proti Turčiji.

RUSI RAZBURJENI RADI DARDANEL.

Petrograd, 9. marca. Ker se ni angleško francoskemu napadu na Dardanele nič odgovorilo, so v Petrogradu zelo razburjeni. Sestavljajo novo armado, da prehitijo Angleže in Francoze. Iz Pariza brzojavljajo, da je odrinilo celo rusko črnomoško brodogovje proti Carigradu.

GRKI ZAHTEVAJO CARIGRAD.

Curih, 9. marca. Iz Aten se poroča: Na Grškem je vse prepričano, da ne sme nihče drugi kakor grški kralj vkorakati v Carigrad. Grkom je všeč, da se iztrga Turkom Carigrad, a neznosno se jim zdi, da pripade mesto komu, ki ni potomec ustanovitelja Carigrada.

Nova grška vlada sestavljena.

Venizelos je predlagal kralju, naj poveri sestavo novega ministrstva Zaimisu, ki je pa to odklonil. Kakor poroča sedaj »Frankf. Zeitung«, je Venizelos v zbornici odklonil pomoč Zaimisovi vladi. Kralj je sedaj pozval Gunarisa.

Kolin, 9. marca. »Kölnische Ztg.« poroča iz Aten: Zaimis je odklonil sestavo vlade, ker je izjavil Venizelos, da ne namerava podpirati vlade v zbornici glede na nujne zakonske načrte. Kralj je naročil nato Gunarisa, da sestavi vlado, kar je ta že storil.

Atene, 9. marca. (Kor. ur.) »Agence de Athenes« poroča: Gunaris je predložil kralju ob 4. uri popoldne seznam novega ministrstva: Gunaris ministrsko predsedstvo in vojno ministrstvo, Christakis Zographus zunanje zadeve, Baltaschis prometno ministrstvo, Vozikis bogočastje in pouk, Propopadakis finančno ministrstvo, Triatayfillakos notranje zadeve, Eutaxius narodno gospodarstvo, Zaldaris pravosodje, Stratos mornariško ministrstvo. Novo ministrstvo je kralj potrdil. Zapriseže se jutri dopoldne.

× × ×

Dimitrios Gunaris zastopa kot poslanec Patras. Grki ga zelo spoštujejo. V zbornici je bil dozdaj precej osamljen; sledi mu le nekaj osebnih prijateljev, dissidenti Theodoksijeve stranke. Gunaris je bil od julija 1908 do marca 1909 finančni minister, a je odstopil, ker ministrstvo ni pritrdilo njegovim davčnim načrtom. V zbornici je bil Gunaris rezerviran, nastopal je le, kadar je šlo za finančne zadeve. V zunanji politiki še ni nastopal. Študiral je na nemških vseučiliščih.

× × ×

Dunaj, 10. marca. Grški kronski svet je sklenil ohraniti dobre odnose s Tur-

čijo, zbornico razpustiti in razpisati nove volitve. Dežela je mirna. — Venizelos je po demisiji konfiriral s francoskim in angleškim poslanikom. Zaenkrat se poda na Kreto.

Zakaj je odstopil Venizelos.

Rim, 9. marca. Tukajšnji listi poročajo, da je kralj po svetu generalnega štaba, ki se boji bolgarskega nastopa, odklonil Venizelosov predlog, in to je bil vzrok demisije. Položaj je kritičen, ker je Venizelos najbolj priljubljen mož in stvaritelj Velike Grške.

Milan, 9. marca. Časopisje poroča iz Aten: V kronskem svetu je nastopil kralj proti Venizelosu za nevtralnost Grške in se je izrazil tudi za dobro razmerje nasproti Turčiji.

Kaj je zahteval Venizelos.

Berlin, 8. marca. »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Venizelos je zahteval, v kronskem svetu, naj se del grške armade pridruži armadi zaveznikov, ki operira proti Turčiji, glavna sila pa bodi pripravljena zato, da počaka, kaj da stori Bolgarija. Venizelosu se je posrečilo, da je pridobil v kronskem svetu večino za svoje načrte, a končno je odločil kralj, ki je izrazil, da se ne strinja z Venizelosovimi načrti.

Grški kronski svet sklenil z večino 9 glasov, da ostane Grška nevtralna.

Geni, 9. marca. »Newyork Herald« poroča iz Aten: Venizelos je odstopil, ker je kronski svet z večino 9 glasov, med njimi tudi kraljev glas, sklenil, da naj ostane Grška še nadalje nevtralna.

Nova balkanska zveza?

Berlin, 9. marca. »Vossische Ztg.« poroča iz Rima: Poroča se, da se pogajajo o obnovitvi balkanske zveze. Italijanska vlada se pogajanja še ni udeležila in se še ni sklenila pogodba. — Rimska »Corrispondenza« piše: Italija hoče imeti proste roke. Sonnino je odklonil predlog Giolittija, Bettola in Carcana.

Mobilizacija Bolgarije.

Sofija, 9. marca. Bolgarska vlada nadaljuje mobilizacijo, ker ne ve, kaj da stori Grška. Pri Tirnovu je že zbranih 100.000 mož, ravnotoliko jih stoji ob srbski meji. Če poseže Grška v vojsko, vzplamti na Balkanu nov požar.

BOLGARSKO ODREDBE PROTI NALEZLJIVIM BOLEZNIM.

Sofija, 9. marca. (Kor. ur.) »Agence tel. bulg.« poroča: Vsled nevarnega razširjevanja nalezljivih bolezni v Srbiji je železniško ravnateljstvo zahtevalo od najvišje zdravstvene oblasti, da se morajo izdati protidredbe, ki naj določajo, da ne sme noben bolgarski voz v Srbijo in noben srbski v Bolgarijo. Potniki bodo morali izstopati v Caribrodu.

Po bitki v Mezopotamiji.

Carigrad, 9. marca. (Kor. ur.) »Agence telegr. Milli« izve, da so turške čete po bitki v Mezopotamiji zasedle mesti Ahvac in Utac. V beg pognan sovražnik se je utrdil blizu Šnabie.

Obstreljevanje Smirne.

Carigrad, 9. marca. (Kor. ur.) Včeraj je ruska križarica »Askold« obstreljevala Turlo, jugozahodno od Smirne. Včeraj in predvčerajšnjim je sovražno brodogovj od dalo na utrdbe pri Smirni 239 strellov.

Carigrad, 9. marca. (Kor. ur.) Glavni stan obvešča: Včeraj so obstreljevale tri sovražnikove oklopnice tri ure na veliko daljavo v daljših presledkih utrdbe Smirne brezuspešno, nakar so se umaknile. Danes so nadaljevale eno uro svoj brezuspešni ogenj. Izgub in škode nam niso zadale. Danes popoldne so obstreljevale štiri angleške bojne ladje naše baterije v Dardanelah, a so se vrnile nazaj v Tenedos, ne da bi bile uspele. Neko sovražnikovo križarko v zalivu Sarros, ki je obstreljevala okolico Harab Bulairja, sta zadeli dve granati.

ISKALEC MIN PRI SMIRNI POTOPLJEN.

Carigrad, 9. marca. (Kor. ur.) Iz Smirne se poroča: Morje je vrglo na obrežje mornarske čepice in razne druge predmete, ki pripadajo sovražnim ladjam, kakor tudi ostanke ladij. Sodijo, da so ti predmeti pripadali sovražnemu iskalcu min, ki se je pri obstreljevanju utrdb pri Smirni potopil.

Kitajci in Japonci.

Amsterdam, 9. marca. »Handelsblad« poroča iz Londona: »Times« poroča, da je zborovala v Pekinu včeraj sedma

konferenca kitajskih in japonskih delegatov.

Moskva, 8. marca. »Rusko Slovo« poroča iz Mukdena: Kitajski guverner je odgodil svoje potovanje v provinco, ker je prebivalstvo razburjeno na Japonce. Vojaški komisari provinc Kirin in Helungkiang so pozvani v Mukden, da se posvetujejo o položaju. Japonski častniki sodijo, da so te odredbe v zvezi s krizo, ki izbruhne med kitajsko-japonskimi pogajanj.

Petrograd, 9. marca. (Kor. urad.) »Novo Vreme« poroča iz Tokia 28. m. mes.: Ne potrjuje se, da je Japonska opustila nekaj zahtev nasproti Kitajski. Kitajci v Kaliforniji so izjavili, da bodo bojkotirali japonsko blago.

Amerika proti Japonski.

Milan, 8. marca. Listi poročajo iz New-Yorka: Združene države so izročile v Tokiu v petek napovedani ugovor proti omejitvi nedotakljivosti Kitajske in zahtevajo, naj jim uradno naznanijo, kaj da zahteva Japonska.

Lakota na Španskem.

Geni, 9. marca. V mnogih španskih provincah vlada lakota. Prebivalstvo neprestano prireja demonstracije proti draginji. Civilno gardo, ki je ponekod poskušala razpršiti demonstracije, so napadli in je morala rabiti orožje. Mnogo oseb je ubitih ali ranjenih.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Borbe med Francozi in Nemci.

Berlin, 9. marca. Veliki glavni stan: Na višini Loretto so iztrgale naše čete Francozom dva nadaljna jarka, ujele 6 častnikov, 250 mož in zaplenile dve strojni puški in dva mala topa.

V Champagni boji pri Souainu še niso končani.

Severovzhodno od Le Mesnila smo z našim ognjem preprečili prodiranje katere je sovražnik pripravil.

V Vogezih sta megla in sneg otežkovala bojevanje.

Boji zahodno od Münstra in severno od Sennheima še trajajo.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Geni, 9. marca. Francoski generalni štab poroča dne 7. t. m.: Prodrali smo neprestano severno od Arrasa pri Notre Dame de Lorette, kjer smo s protinapadi osvojili več jarkov. Izgube sovražnika so znatne. V Champagni smo z lahkoto napredovali severno od Perthesa in severozahodno od Beau-Sejourja. V Vogezih smo zahodno od Münstra vzeli dva vrha. Sovražnik je napravil dva protinapada od Mühlbacha in Stossweilerja, to se pravi od juga in severa. Oba protinapada smo popolnoma odbili. Končno smo odbili na Hartmannsweilerkopfu protinapad nekega nemškega bataljona, ki je imel težke izgube in je pustil številne ujetnike v naših rokah.

Poročilo ob 11. uri zvečer: Severno od Arrasa pri Notre Dame de Lorette so poizkušali Nemci s protinapadom, pa niso mogli priti naprej. Nato so se trikrat napadli, pa brez uspeha. V Champagni zahodno od Perthesa smo pridobili trdna tla v nekem zelo močno utrjenem gozdu in ujeli mnogo Nemcev. Na vrhu severovzhodno od Le Mesnila smo pridobili na prostoru in osvojili nov jarek severno od Beau-Sejourja. V gozdu Consenvoye (severno od Verduna) smo odbili protinapad. V Vogezih smo na višinah Reichsackerkopf napredovali in ujeli več Nemcev. Na Hartmannsweilerkopfu smo odbili pet protinapadov.

Položaj na Flanderskem.

Amsterdam, 9. marca. »Tijd« poroča o položaju ob Yseri: Sedaj je nastopil odmor. Bojna črta je že več mesecev ista. Nemci imajo še vedno v posesti del Lombardzyde. Splošno mnenje je, da bi zavezniški tam lahko prodirali, če bi hoteli. Pri Ypernu so se Nemci zelo močno utrdili. Na 16 km dolgi fronti je okoli 5 nemških armadnih zborov.

Reims že 164 dni obstreljevan.

Rotterdam, 9. marca. »Petit Parisien« poroča: V noči na 22. februarja je bil Reims izpostavljen strašnemu obstreljevanju. Brez števila granat je deževalo v mesto. Pogled na opustošenja je grozen. Na stotine prebivalcev je pobeignilo. Sedaj je v Reimsu le še 30.000 ljudi. Mesto je že 164 dni izpostavljeno obstreljevanju.

Pobegli ujetniki.

Rim, 10. marca. Večje število nemških ujetnikov je pobeignilo iz Korzike na Sardinijo.

Aretirani belgijski uradniki.

Bruselj, 10. marca. Več višjih belgijskih uradnikov so zaprli, ker so zapeljali

za orožje sposobne carinske uradnike, da so odpotovali čez Nizozemsko na Angleško, da tam vstopijo v armado.

Vpoklic Belgijcev.

Rotterdam, 9. marca. »Echo Belge« poroča iz Havra: Belgijski kralj Albert je podpisal odlok, s katerim se pozivajo pod orožje vsi neoženjeni Belgijci in tisti, ki so se po 15. novembru oženili in ki so stari od 18 do 25 let.

Podmorski boji proti Angliji.

London, 9. marca. (Kor. u.) Uradno se razglša: 5. marca se je streljalo na ladjo »Lydio«, ki je vozila iz Jerseyja v Southampton, dne 22. februarja se je pa streljalo na parnik »Victoria«. Ladji niste bili zadeti.

London, 9. marca. (Kor. u.) Admiraliteta razglša: Parnik »Bengrave«, ki je vozil 2389 ton premoga se je pri Ilfracombe v nedeljo potopil vsled eksplozije. Najbrže ga je torpediral kak podmorski čoln. Posadko so rešili. Na tisoče ljudi je gledalo, ko se je parnik potopil. Ko je nastala eksplozija, se je nahajalo v bližini 21 parnikov; rešilnih del se je udeleževalo šest parnikov.

ANGLEŽI ZAPLENILI AMERIŠKI PETROLEJ.

Dunaj, 10. marca. Angleške bojne ladje so v Dedeageču zaplenile 300.000 veder petroleja, ki je bil namenjen carigradski agenturi »Standard Oil«. — Ameriška vlada zahteva takojšnjo izročitev petroleja.

PARNIK Z 2389 TONAMI PREMOGA POTOPLJEN.

London, 9. marca. (Kor. urad.) Admiraliteta poroča: Parnik »Bengrave«, ki je vozil 2389 ton premoga, se je na višini Ilfracombe vsled eksplozije potopil. Najbrže je parnik torpediral nemški podmorski čoln. Posadka je rešena. Prizor je gledalo na tisoče ljudi. Ko je nastala eksplozija, je bilo v bližini 21 parnikov, od katerih se je 6 udeleževalo rešilnih del.

PARNIK »AOSTO« TORPEDIRAN.

Haag, 9. marca. (Kor. ur.) »Nieuwe Courant« poroča: Na nizozemsko obrežje je morje vrglo steklenico, v kateri je bilo poročilo, da je bil koncem februarja parnik »Aosto« pri Donegalu ob irskem obrežju torpediran.

ANGLEŠKI PARNIK S PREMOGOM POTOPLJEN.

Rotterdam, 9. marca. (Kor. ur.) Parnik »Bethowen«, katerega je angleška admiraliteta s premogom naloženega poslala iz Newkasta v Gibraltar, se je potopil. Moštvo so razun dveh rešili. Parnik je zadel ob mino ali pa je bil torpediran.

PLOVNA SLUŽBA MED KANADO IN FRANCIJO.

Ottava, 9. marca. (Kor. u.) Napoveduje se, da uvedejo direktno plovno službo med Kanado in Francijo. 18 ladij je določenih, da dovažajo zavezniki razno blago.

Z MESOM NALOŽENI ANGLEŠKI PARNIK POTOPLJEN.

Berolin, 10. marca. »Berliner Tageblatt« poroča iz Genfa: Angleški parnik »Surrey«, ki je obsegal 4000 ton in vozil zmrznjeno meso iz Liverpoola v Dünkirchen, se je potopil. Neko poročilo pravi, da je zadel na mino, drugo pa, da ga je torpediral nemški podmorski čoln.

OGENJ NA PARNIKU »LA TOURAINE«.

Pariz, 7. marca. Položaj na francoskem transatlantskem parniku »La Touraine« je, kolikor je to sploh mogoče, zadovoljiv. Ogenj so deloma omejili. Danes je dospel v Le Havre radiotelegram poveljnika imenovanega parnika, ki pravi, da vozi parnik v spremstvu parnika »Rotterdam«, ki mu je prišel na pomoč, proti Havru. Kapitan pristavlja, da upa prispeti v ponedeljek zvečer, če bo vse šlo, kakor treba.

ŠTRAJK V LIVERPOOLU.

Frankobrod, 9. marca. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Londona: »Agence Havas« javlja, da vsled štrajka v Liverpoolu 11 dni ne bo nobena ladja odplula iz Newyorka na Angleško.

ZAPLENJEN ANGLEŠKI PARNIK V MEHIKI.

London, 9. marca. (Kor. ur.) Reuters poroča iz Neworleansa: Oblast Carranze so v Campeche zaplenile angleški parnik »Wywisbrock« in ujele kapitana.

Dve ameriški bojni ladji odpluli v Vera Cruz.

Washington, 9. marca. (Kor. urad.) Po dopisovanju med predsednikom Wilsonom in mornariškim državnim tajnikom Danielsom sta dobili dve ameriški bojni ladji povelje, da odploveta iz Guantanamo v Vera Cruz.

Odgovor Amerike Franciji.

Pariz, 9. marca. (Kor. ur.) »Echo de Paris« poroča, da je vlada Združenih držav izročila francoski vladi odgovor na francosko-angleško noto z dne 1. marca. Ameriška nota prosi pojasnila, kako mislijo zavezniki izvesti zadnje odločitve.

Italija in Grška nevtiralnost.

Rim, 9. marca. »Frankfurter Zeitung« po atenskih vesteh poroča, da se je kralj branil napovedati vojsko, ker Grška vojaško ni zadostno pripravljena, manjka ji častnikov in materiala; zadnje vojske so zahtevale veliko žrtev v denarju in ljudeh.

Skoro vse italijansko časopisje, četudi iz različnih vzrokov, odobrava kraljev sklep. Intervencionisti, pristaši vojne, pravijo, da je odstranjena velika ovira za agitacijo proti Avstriji, če ostane Grška mirna, kajti če bi Grška hotela vzeti Smyrno, Egejske otoke in Epir, bi Italija morala na vsak način nastopiti in tako priti v navskrižje s trojnim sporazumom. Nevtiralisti pa vidijo v tem grškem ravnanju vodnika in opomin za italijansko politiko, da se ne vpreže v voz trojnega sporazuma, dokler se tako važna vprašanja, kakor je dardanelsko in pa usoda Carigrada, rešujejo v tajnih pogajanjih. Nezadovoljni so samo oni brezpogojni pristaši vojne, ki so upali, da bo grški nastop raztrgal zadnje vezi in pogнал Italijo v vojno na strani trojnega sporazuma.

Beda v Benetkah.

Benetke, 8. marca. Beneški občinski svet se je obrnil na vlado s prošnjo, da postavnim potom odpomore bedi beneškega prebivalstva, ki je silno prizadeto, ker ni nikakega pristaniškega in tujkega prometa. Mestna sredstva za olajšanje bede so izčrpana.

Draginja v Italiji.

Milan, 7. marca. V Avianu, Feltru in v Bellunu na Benečanskem so izbruhnili nemiri radi draginje in brezposelnosti. Oplenili so več zalog živil in zvonili plat zvona. Ko so zaprli nekaj razgrajačev, se je povrnil mir.

Štrajk na Italijanskem.

Carara, 10. marca. Delavska zbornica je proglasila generalni štrajk. V delavnicah za mramor, kjer je bilo zaposlenih 10.000 delavcev, delo popolnoma počiva. V večih krajih Benečije in Perudže so nastali nemiri vsled brezposelnosti.

Italijanske priprave.

Frankobrod, 9. marca. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Rima: Armadni list objavlja obveščanje povišanja mlajših častnikov in uvrstitev rezervnih častnikov v aktivno službo. To in druge naredbe, n. pr. vpoklicanje podčastnikov na vaje, se tolmači za logično nadaljevanje po vladi naznanjene vojaške pripravljenosti.

Četrtek usodni dan?

»Grazer Tagblatt« javlja iz Pariza: Okolica Delcasséja prerokuje: Trojni sporazum je dovolil vsem, ki še dvomijo, da se lahko odločijo do četrтка, kaj da store.

Izmenjava civilnih ujetnikov.

Nemčija in Avstrija na eni strani ter Rusija na drugi strani so se po posredovanju neke nevtralne države pogodile glede izmenjave za boj nesposobnih civilnih oseb. Rusijo smejo zapustiti vsi moški avstrijski in nemški državljani od 17. do 45. leta, ki so za vojsko nesposobni, bolni ali pohabljeni. Zdravniki in duhovniki, ki so pripadali vojaštvu, smejo istotako odpotovati iz Rusije. Vsi smejo seboj vzeti vso svojo prtljago, denar in dragocenosti, izvzemši zlat denar in bančne uloge.

Izgube sovražnih brodovij.

Berolin, 9. marca. »Times« z dne 1. marca poroča, da so zavezniki izgubili doslej sledeče število ladij: 2 angl. bojni ladji, 13 križaric (10 angleških, 2 ruski, 1 japonska), 5 topničark (2 angleški, 1 francoska, 2 ruski), 2 rusilca (1 japonski, 1 francoski), 4 podmorske čolne (2 angleške, 2 francoske), 4 torpedovke (3 francoske, 1 japonska), 5 pomožnih križark (4 angleške, 1 ruska). Vse uničene ladje so skupno obsegale 158.000 ton.

Slov. Straža potrebuje pomoči!

Razna poročila.

VISOKO ODLIKOVANJE VOJNEGA MINISTRA.

Dunaj, 8. marca. (Kor. ur.) Cesar je izdal sledeče lastnoročno pismo: Ljubi feldcagmajster vitez pl. Krobatin! Podelim Vam zaslužno zvezdo z vojno dekoracijo za zasluge za Rdeči križ. Dunaj, 28. februarja 1915. Franc Jožef.

GENERAL PAU V NEVARNOSTI.

Bukarešt, 10. marca. Ko je potoval general Pau v Petrograd, so našli blizu Bukarešta na železniški progi odstranjene tračnice.

ANGLIJA IN SRBIJA.

Iz Soluna se poroča: Angleška vlada je obvestila srbsko vlado v Nišu, da nikdar Anglija ne pozabi, kaj da je žrtvovala Srbija v sedanjih vojski. Anglija pošlje Srbiji 500 železniških vozov, 100.000 uniform in 100.000 plaščev. V Srbijo odpotuje 30 angleških zdravnikov. Inozemski oddelki Rdečega križa so izjavili, da ne bodo več sprejemali na pegastem legarju obolelih bolnikov, marveč le ranjene. Nizozemski sanitetni oddelki so zapustili Srbijo radi neprijaznosti srbskih oblasti.

FRANCOSKA MUNICIJA V KLADOVI.

Frankobrod, 9. marca. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Milana: Čez Solun je došlo 40 železniških vozov, naloženih s streljivom v Kladovo.

ZA POLJSKO ZNANOST.

Krakovski »Glos Narodu« zahteva, naj bi se kmalu zopet odprlo krakovsko vseučilišče, edino poljsko vseučilišče, ki je v teh razmerah še ostalo Poljakom.

PLAZ UBIL DVE ŽENSKI.

Salerno, 7. marca. Pri mestu Atrani je plaz pokopal štiri ženske. Dve sta mrtvi, dve pa težko ranjeni.

NOVICE IZ RUSIJE.

»Ruskoje Slovo« poroča, da je bilo podanih pri ruskem notranjem ministrstvu 32.000 prošnja za podelitev ruskega državljanstva. Dnevno prihaja okoli 200 takih prošenj. Zadnji čas prihaja posebno mnogo takih prošenj od strani podanikov nevtralnih držav, posebno od Švedov in Norvežanov.

V PETROGRADU NI OVSA.

Moskva, 9. marca. (Kor. ur.) Ker je mestni glavar uvedel takso na oves, ga ni mogoče v mestu dobiti. Celo notranji minister in poštna uprava ga nista dobila.

Ljubljanske novice.

Ij Socialen kurz S. K. S. Z. Na socialnem tečaju Slovenske kršč.-soc. zveze dne 8. marca 1915 (drugi večer) je razpravljal voditelj tečaja poslanec dr. Krek o carinskem vprašanju s posebnim ozirom na industrijo, delavstvo in na kmetijski stan. Poljudno in pregledno je razvil temeljna načela in podal temeljit pregled o gospodarstvu in o carinskih zadevah srednjeevropskih držav. Zivahen razgovor je sledil predavanju. Udeležba je bila dobra. — Tretji večer socialnega kurza S. K. S. Z. bo v ponedeljek, 15. sušca 1915; prične se točno ob pol 8. uri zvečer na Jurčičevem trgu št. 3, II. nadstropje, v prostorih glasbenega društva »Ljubljana«. Novi društveni prostori »Ljubljane« so res zelo čedni, leže sredi mesta in je oprava elegantna, dasi ne razkošna.

Ij Prosvedno društvo za Trnovo in Krakovo vabi jutri, v četrtek zvečer ob pol 8. uri na predavanje g. profesorja Šarabona.

Ij Častnik pripel svojemu rešitelju hrabrostno svetinjo. Bralcem »Slovenca« je ostal gotovo v spominu ginljiv dogodek iz strašne bitke pri Grodeku, ko je nesel ranjeni poddesetnik sedemnajstih, g. Rožanec, svojega ranjenega častnika g. Zlobeca z bojišča med dežjem kroglj in točo granat. To je bilo 8. septembra.

Višec govorja je bil, ko se je spomnil častnik s toplimi besedami junaštva Rožanca (zdaj korporala) in mu je pripel srebrno hrabrostno svetinjo, mu stisnil roko in čestital. Ginjeno je bilo moštvo in ginjen je bil častnik. Vsi so bili polni poguma v zavesti, da mora zmagati pravičina stvar. Vri fantje, Bog z vami!

Ij Ljubljancem v japonskem ujetništvu. Mednarodni odbor »Rdečega križa« je sporočil v Ljubljano, da se Ljubljancem Leopold Voje, mornar križarke »Kaiserin Elisabeth«, ki se je nahajala pred Tsing-

taum, nahaja zdrav v japonskem vojnem ujetništvu. Nahaja se v Kumamoto. — O Vojetu ni bilo poročil od meseca avgusta.

Ij Benussi ni zbolel na pegastem legarju. »Laibacher Zeitung« poroča, da iz Trsta došli lekarnar Benussi ni zbolel na pegastem legarju.

Ij Poizkušen samoumor. Neki 20letni trgovski sodrnik se je v soboto pod Rožnikom ustrelil v glavo in se nevarno ranil.

Ij Mestna zastavljalnica ljubljanske naznanja slavnemu občinstvu, da se vrši redna mesečna dražba, in sicer dne 11. marca t. l. za v avgustu in septembru 1913 zastavljenih dragocenosti, dne 12. marca t. l. pa že v oktobru in novembru zastavljenih efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.), vršeci se vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

Dnevne novice.

+ Pozdrav iz Karpatov. Prejeli smo naslednjo vojnopoštno dopisnico: V Karpatih, 3. marca 1915. V neposredni bližini sovražnika se spominjajo telefonisti 5. stotnije 8. trdnjavskega topn. bataljona mile domovine in dragih rojakov ter pošiljajo najiskrenejše pozdrave! Anton Pulič, četovodja; Jožef Prihavec, korporal; Franc Mahkovec; Edvard Južnič, poddesetnik; topničarji Silvester Pogačar, Jožef Malin, Jakob Ulčar, Pušnik.

+ Ministrski svet je zboroval dne 6. t. m. Predsedoval mu je grof Stürgkh. Ministri so se posvetovali tri ure in pol. Dne 8. t. m. je zopet zboroval ministrski svet.

+ Oni čč. gg. duhovniki ljubljanske škofije, ki so rojeni v letih 1873—1878 in se bodo morali od 6. aprila do 6. maja zgledati k črnovojniškemu prebiranju, naj se zgledajo pravočasno osebno ali pismeno pri kn. šk. ordinariatu, da dobé tozadevna spričevala.

+ Kdo bo Hittmairjev naslednik. Kot naslednik umrlega škofa dr. Rudolfa Hittmair se imenuje med poučenimi krogi bivši ravnatelj »Anime« v Rimu, prelat in kanonik dr. Lohninger.

+ Nakup konj in vozov za vojaštvo. Dne 12. marca 1915 nakupovali se bodo na živinskih sejnih na Veselgori pri St. Rupertu, v Drnovem pri Cerkljah na Dolenjskem in v Kamniku za vojaške potrebe nevpredani in vpreženi konji, kakor tudi gospodarski vozovi proti takojšnjemu plačilu. — Na to se opozarjajo oni posestniki, ki imajo konje in vozove na prodaj.

+ C. kr. državno železniško ravnateljstvo v Beljaku. »Arbeiterwille« piše: V »Freie Stimmen« in »Villacher Zeitung« se vedno iščejo železniški delavci. Pogoj za sprejem je, da morajo biti delavci nemške narodnosti. Vprašamo c. kr. ravnateljstvo drž. železnic v Beljaku, kaj je s tem posredovanjem dela. Ali je c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku pri sprejemanju odvisno od nemške delavske stranke? Če je, kako se to strinja s tolikrat poudarjano objektivnostjo c. kr. drž. železnic v Beljaku?

— Zvest Božu in cesarju. Umril je na Bohinjski Beli, dne 8. marca cekovnik Anton Markelj. Bil je črnovojnik, udeležil se je 16 bitk v Galiciji. Bil je ranjen in pozneje še obolel. Meseca februarja je prišel domov ves bolan ter je umrl na posledicah prenehanja naporov. Zapušča vdovo in deset popolnoma neposkrbljenih otrok, od katerih je najstarejši otrok v 16 letu. Blag mu spomin!

— Uporaba otrob. »Wiener Zeitung« objavlja odlok skupnega ministrstva z dne 8. marca, ki urejuje uporabo otrob.

— Požar. Iz Grahovega na Tolminskem, 7. februarja: Preteklo nedeljo jutraj ob 5. uri je začel goreti veliki hlev Franceta Florjančiča pri »stari pošti« na Grahovem. Zgorel je ves z veliko zalogo sena, poleg tega še ena felica, 10 prašičkov in večina vseh vozov v lopi poleg hleva. Zavarovan je bil hlev in seno. Kdo je zažgal, se ne vé. Koliko strahu je prestala uboga žena Anica, ki ima moža pri vojakih in je bolna. Ljudje so se zelo trudili, da bi obvarovali saj ostala poslopja in sploh vas. Pomagali so tudi vojaki. Posebno se je odlikovala požarna bramba iz Podbrda, ki je hitro prišla dve uri daleč in rešila, kar se je dalo rešiti.

— Čin blaznega. Iz Stržišča na Tolminskem: Prejšnjo nedeljo se je zmešalo posestniku Luki Torkarju v Kalu. Najprej je sežgal več stotakov, hotel je vreči v peč tudi hranilno knjižico, kar mu je pa žena preprečila. Nato se je siromak z nožem sunil v trebuh in umrl v groznih bolečinah.

— V kanalu je utonil. V nedeljo zvečer ob 10. uri med nevihto, ki je divjala po goriški okolici in Furlaniji, se je vračal domov v Foljan 70letni kmet Jožef Perco. V temi je zašel v bližino napajalnega glavnega kanala, padel vanj in utonil. — Tako pripoveduje sin Anton, ki je spremljal očeta. Trupla doslej še niso našli.

— **Nagle smrti** je umrla 8. marca v Gorici gospa Češcutova, soproga g. Češcuta, pristava na okr. glavarstvu. Ob 10. uri dopoldne je še veselo pela, ob 11. uri ji je prišlo slabo, izgubila je zavest in ob 3. uri popoldne je umrla. Pogreb je bil danes popoldne. Velečeni obitelji Češcutovi naše sožalje. Rajnici pa večni pokoj!

— **Utonila sta v Blejskem jezeru** Jože, vrhunc in Peter Dolar, oba z Blede. Šla sta ponoči čez led domov, zašla na slab led, ki se je vdrl. Ker je bilo pozno v noč, jih ni nobeden čul ter sta oba izginila pod ledom.

— **Smrt na bojišču.** Vojni kurat Zagoršek je sporočil po dopisnici, da je na bojišču v Karpatih padel s skale Janez Pogačar, vulgo Zvegljev, iz Boh. Bele. Umrl je v bolnišnici v mestu Barfa na Ogrskem, kjer je tudi na pokopališču sv. Ane pokopan. Dopisnica je zanimiva: prvo polovico je izpolnil še pokojni Pogačar sam, drugo polovico pa vojni kurat, ki naznanja starišem žalostno vest o smrti padlega junaka.

— **Smrtna kosa.** V Krškem je umrla gospa Ana Friedrich, rojena Geyer, vdova c. kr. stavbnega svetnika, stara 84 let. Pogreb je bil danes, v sredo, iz Krškega na videmski kolodvor, odkoder se je truplo prepeljalo v Gradec.

— **Velika železniška nesreča v Mitrovici na Hrvatskem.** V petek, dne 5. marca, se je dogodila na kolodvoru v Mitrovici na Hrvatskem velika nesreča, in sicer vsled trčenja vlakov. Zaletel se je namreč z vso silo tovorni v osebni vlak, ki je stal na kolodvoru v Mitrovici. Tri lokomotive so popolnoma razbite. Kolikor se je dosedaj moglo dognati, je ubitih 9 oseb, 18 jih je deloma težje, deloma lažje ranjenih.

— **Smrt zdravnika.** Z Reke se nam poroča: Umrl je dne 5. marca za pljučnico dr. Ivan Holzabeck, zdravnik na Reki, ki je bil tudi na Kranjskem poznata osebnost. Ležal je bolan komaj šest dni in takoj prvi dan svoje bolezni je sam poslal po spovednika. Pokojnik je bil Rečan stare korenine in vesele narave. Obiskoval je bolnike vedno peš in je vedno vpošteval siromašnost bolnikov. Zato ga je vse ljubilo in spoštovalo, kar je pokazal nad vse veličasten pogreb v nedeljo, kakor jih je Reka doslej še malo videla. Pogreba se je udeležilo na tisoče spremljevalcev. Naj bode znancem in prijateljem priporočen v molitev in blag spomin! R. L. P.

— **Umrl je v Barkovljah** brat državnega poslanca g. dr. Josip Fona, c. kr. finančni nadstržnik v pokoju g. Andrej Fon.

— **Major Bryda nagloma umrl.** V Celovcu je nagloma umrl poveljnik oddelka rekonvalescentov, major Emanuel Bryda, ki je nekaj časa služil tudi pri 17. pešpolku.

— **Umrl je 9. t. m. v Gradcu** 69 letni vpokojeni generalni major Viktor Krajnc.

— **Vojaški zaslužni križ III. razreda z vojno dekoracijo** je podeljen pred sovražnikom padlemu nadporočniku 87. pešpolka Emilu Finku.

— **Gostilne v Berlinu** morajo biti od slej zaprte ob 10. uri zvečer. Odpreti se smejo šele ob 6. uri zjutraj.

— **Pegasti legar.** C. kr. korespondenčni urad poroča. Od 8. febr. do 6. marca je v naši državni polovici na pegastem legarju obbolelo 297 oseb. V Vurbergu pri Ptujju je obbolelo na pegastem ledarju deset oseb.

— **Iz Borovnice.** V petek, 5. marca, nam je nemila smrt vzela g. Ivana Kos. Bil je ugleden hišni posestnik in mesar. Kakor je bil skrben oče in vzoren gospodar, tako je bil tudi vnet in požrtvovalen somišljenik S. L. S. Ob prepору naše borovniške doline se je rajni z vnejo udeleževal vseh bojev, imel je dosti prestatih od svojih nasprotnikov, a vztrajal je. Ljudstvo ga je izvolilo občinskim odbornikom in svetovalcem. Skozi dve dobi je županov v naši dolini. Kot odbornik župan je bil dober, zanesljiv, mož na svojem mestu. Hranilnica in posojilnica, ki se je ustanovila leta 1902., ga je izvolila svojim načelnikom, katero mesto je ohranil do svoje smrti. Bil je član posredovalnega urada, cerkveni ključar pa celo vrsto let. Kljub temu, da je bil preobložen s delom, je vestno opravljal svoje dolžnosti. Še zadnje trenutke je posvetil Hranilnici in posojilnici. Pri seji iste, ki se je vršila dne 28. februarja, je še pravil, kako da je trden in zdrav, ko pa pride domov, zadene ga mrtvoud. Pri polni zavesti je prejel sv. zakramente, voljno trpel in vdan v voljo božjo je izdihnil svojo blago dušo. Njegovega pogreba se je udeležila velika množica ljudstva, ki je tako še v zadnjem trenutku dalo čast in priznanje njegovemu delu in trudu. Vzor moža smo izgubili, izguba je nenadomestljiva, a njegovo delo bo ostalo v trajnem spominu. Takemu možu časten spomin!

— **Po nesreči ustreljen.** Minulo nedeljo zvečer je prišel k hišnemu posestniku

in mizarskemu mojstru Ivanu Žerjavu v Trbižu na obisk mlad vojak. Med pogovorom je vojak Žerjav pokazal vojaški revolver in mu razlagal mehanizem ter tudi večkrat pritisnil na petelina. Nenadoma se zasliši pok in Žerjav se težko zadet v trebuh zgrudi na tla. Naslednji dan je priletni mož umrl in zapustil številno, a k sreči preskrbljeno družino. Vojaka so zaprli; trdi, da je bil trdnega mnjenja, da revolver ni bil nabit, a pregledal ga ni.

— **Tudi svinčniki se podražje.** Tovarne svinčnikov so sklenile zvišati ceno svinčnikov, ker morajo material za svinčnike dobivati iz prekmorskih dežel.

— **Podraženo goveje meso na Dunaju.** Ker je poskočila na dunajskem sejmu cena živini, se je podražilo tudi meso, ki je tudi slabše, kakor je bilo prej. Načelstvo mesarske zadruge se je 8. marca posvetovalo z županom dr. Weiskirchnerjem o tržnih razmerah. Več sto mesarjev je že zaprlo na Dunaju svoje prodajalne. Župan je obljubil, da hoče pri vladi glede na nastale razmere posredovati.

— **Izpuščen je iz zapora** jurist Fran Majcen v Gorici. Dne 15. februarja 1915 se je vršila pred goriškim okrožnim sodiščem proti njemu druga razprava, pri kateri je bil zopet oproščen.

— **Oglasil se je po štirih mesecih** iz ruskega ujetništva Mihael Markič, korporal 17. pešpolka, doma iz Kranja. Pisal je karto svoji ženi, datirano dne 22. decembra ter piše, da je zdrav.

— **Dr. J. Smođlaka** je izpuščen iz zapora.

— **Iz ljudskošolske službe.** Suplentinja v Spodnjem Karteljevu je postala Hedviga Schweiger, ker je obbolela učiteljica Matilda Verbič. Začasni vodja ljudske šole v Ceremošnjicah je postal učitelj Franc Langer. Pod orožje vpo-klicanega nadučitelja Franca Ciuha v Smledniku nadomešča Antonija Colnar, v Hotedršici nadomešča vpo-klicanega nadučitelja Karla Strausa učiteljica Franciška Gabrovšek, v Št. Vidu pri Silci nadučitelja Karla Črnjača učiteljica Kornelija Konec, v Zagorju nadučitelja Andreja Keniča učiteljica Marija Dovgan, v Mekinjah nadučitelja Ivana Primožiča učiteljica Antonija Albrecht, v Šmartinu (Tuhinjska dolina) nadučitelja Viljama Rožič učiteljica Marija Tavčar.

— **Podraženo meso v Budimpešti.** Cene govejemu mesu v Budimpešti so se povišale za 40 do 50 h kg.

— **Umrl je v Oplotnici** 3. t. m. gostilničar Jožef Kos ml. v starosti 46 let.

— **Tretja avstrijska razredna loterija.** V četrtem razredu je zadela: 100.000 K št. 156.988; 50.000 K št. 96.328; 40.000 K št. 131.168. Po 10.000 K so zadele številke: 12.442, 68.195, 75.848, 88.085, 148.551, 154.846. Po 5000 K so zadele številke: 21.657, 26.074, 42.821, 63.074, 66.671, 72.034, 80.936, 113.540, 122.092, 127.426, 129.532, 136.127, 140.538.

— **Predsedstvo in nadzorstveni svet mariborske okrajne bolniške blagajne razpuščena.** Stajersko namestništvo je te dni razpustilo predsedstvo in nadzorstveni svet mariborske okrajne bolniške blagajne. Odredba se utemeljuje s tem, da je blagajna kupila hišo in da knjigovodstvo ni tako, kakršno bi moralo biti. Predsedstvo je sklicalo sejo in bo vložilo rekurz. V zadnjih sedmih letih je blagajniški rezervni fond narastel na 74.219 K; kupljena hiša nese letnih 45 odstotkov.

— **Surovi sladkor za krmljenje živine.** C. kr. kor. urad poroča, da so 3. t. m. lastniki tvornic, ki izdelujejo surov sladkor, in sladkornih čistilnic, s trgovci, ki kupčujejo s sladkorjem, sklenili na poziv vlade, da prepuste 800.000 meterskih stotov vojni upravi, 200.000 meterskih stotov pa poljedelstvu proti ceni 27 kron.

— **Avtomobilska nezgoda.** V bližini mesta Olmo se je na deželni cesti Florenca—Bologna dne 7. t. m. pripetila huda nezgoda z avtomobilom. Avtomobil, v katerem sta se vozila zakonska Cerchiai z otrokoma, se je na nekem ovinku prevrnil in vsi štirje so zleteli nekaj metrov daleč z vozila. Mož je dobil smrtonosne poškodbe, gospa bo v 20 dneh okrevala, otroka pa se nista poškodovala.

— **Omejitev kuhanja žganja iz krompirja.** Vlada je pooblastila deželne vlade in namestništva, da dokler traja vojska, lahko popolnoma prepovedo ali omeje kuhanje žganja iz krompirja.

— **Aprovizacija Budimpešte.** Budimpešta je nakupila za 17 milijonov kron živil in sicer 300.000 q pšenice in rži, 50.000 q ječmena, 20.000 q koruze, 10.000 q riža, velike množine otroških živil, 3000 goved in 10.000 prešičev. Mesto je že januarja kupilo 300.000 q pšenice, vendar mu je pa vlada sporočila, da jih more dobiti le 200.000 q, zato mu pa prepusti 250.000 q koruze. Skupno je mesto nakupilo 450.000 q žita. Popis moke je dognal, da v prihodnjih petih mesecih ne bo nobenega pomanjkanja, nasehno ker žito še vedno donasajo.

Mestna tovarna za kruh speče vsak dan za 300.000 K kruha.

Turški boji z Angleži.

Carigrad, 9. marca. (K. ur.) Glavni stan poroča: Ob reki Karun so bili Angleži zopet poraženi. Trije angleški pehotni bataljoni z dvema brzostrelnimi topoma, z dvema gorskima topoma in z enim oddelkom strojnih pušk in en kavalerijski švadron je poizkusil dne 3. marca napasti naše postojanke v okolici Ahvaza. Naše čete, pomnožene s prostovoljci, so potisnile sovražnika v reko Karun. Sovražnik je izgubil 400 mrtvih in več sto ranjenih. Bežal je v neredu na svoje ladje, ki so bile zasedane južno od Nasricia. Padel je med drugim en angleški major in štirje angleški častniki. Zaplenili smo tri topove, 500 pušk, 200 konj, veliko streljiva in drugega vojnega materiala. Naše izgube so neznatne.

Izurjena kontoristinja

z večletno prakso, zmožna obeh dežel. jezikov v govoru in pisavi se sprejme pri: **O. Bernatovič, Ljubljana** 528

Več dobrih

delavcev

se sprejme v tovarni za klej. 533

Trgovskega sotrudnika

mešane stroke, vojaščine prostega, ter učenca in loteristinio

sprejme **Oton Homan, Radovljica.** Ofertu naj se prilože izpričevala in navede naj se zahteve in čas vstopa. 520

Pogreša se

Vinko Oberstar

pri 27. domobranskem pešpolku, 5. stotniji, vojna pošta št. 48, kateri se je baje proti koncu meseca oktobra nahajal v bolnišnici v Novem mestu. Kdor koli bi vedel o njem kaj natančnejšega, se prosí, da to sporoči proti odškodnini na **Andreja Oberstar, Sodražica na Dolenjskem.** 530

Štev. 3700.

RAZGLAS.

Ker je cepljenje prašičev edino varstveno sredstvo proti rdečici, pozivlja mestni magistrat vse živinorejce, da tudi letos puste cepiti prašiče.

V to svrhu naj vsak priglasi število prašičev, ki jih hoče imeti cepljene

vsaj do konec aprila t. l.

v mestni klavnici pri tamošnjem mestnem živinozdravniku.

Mestni magistrat ljubljanski.

522

dne 6. marca 1915.

Gostilna se da v najem!

Posojilnica v Konjicah odda s 1. majem 1915 gostilno v »Narodnem domu« v Konjicah z lepimi in velikimi prostori, stanovanjem za tujce, senčnatim vrtom za goste in velikim vrtom za zelenjavo v najem pod zelo ugodnimi pogoji.

Kdor se zanima za gostilno v lepem in velikem trgu, naj se oglasi pismeno ali ustmeno takoj, ali pa najpозneje do 1. aprila 1915 pri P. sojilnici v Konjicah. 528

Žužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebitko vest, da je Bog vsegamogočni našega preljubega očeta, oziroma starega očeta, in vsaka gospoda

Ferdinanda Burger

posesnika na Koških poljanah

danes zjutraj po dolgi mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajočega v starosti 72. let, poklical k Sebi.

Pogreb nepozabnega rajnika se bo vršil v četrtek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Litiji.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Nikolaja v Litiji. Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Litija, dne 9. marca 1915.

Gabrijela Trškan roj. Burger, hči. **Martin Jeretin**, svak.

Anton Trškan, zet. **Vnuki in Vnukinje.**

525

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo prežalostno vest, da je naša ljubljena sestra, oziroma sva-kinja in teta, gospa

Marija Keržič roj. Mandeč

c. kr. okrajnega sodnika vdova

po dolgi mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočega, v 76. letu svoje starosti, danes mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice se vrši v sredo, dne 10. marca ob 5. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v tukajšnji župni cerkvi.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Kranju, 9. marca 1915.

Žalujoči ostali.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Bog Vsemogočni našega ljubljene soproga, brata, strica in svaka, gospoda

Fran Premka

paznika pri mestnem magistratu

dne 10. marca ob 1. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previdenega s svetimi zakramenti za umirajočega, v starosti 38. let, poklical k Sebi v boljše življenje.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v četrtek, 11. marca, ob 5. uri popoldne iz Hiralnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v večih cerkvah.

Predrago pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, 10. marca 1915.

Žalujoči ostali.

Išče se za gospoda meblovana

SOBA

v bližini »Katoliške tiskarne«. Ponudbe na upravo »Slovenca«. 524

Žide hočejo Rusi dati Poljakom.

»Kuryer Litewski« prinaša po peterburškem »Glosu Polskem« Bartkiewicz intervjew s kadetom Miljukovom, ki je izjavil, da smatra on in njegova stranka varšavski narodni komitet za resnično reprezentacijo poljskega naroda. Dalje je pripomnil, da se Poljaki ogibajo podrobno razpravljati o poljskem vprašanju, o zahtevanem bodočem državnem ustroju. Potrebno je sporazumljenje, ker vendar rusko javno mnenje je tudi faktor, ki ga interresira vprašanje poljsko-ruskih odnosov. Miljukov formulira svojo misel glede rešitve poljskega vprašanja sledeče: V splošnem sedaj še ne moremo izreči sodbe o končni rešitvi poljskega vprašanja, vendar so naši postulat: prvič kakršnakoli deželna in mestna avtonomija, drugič personalna unija, katere podrobnosti bi morale biti obdelane na mednarodnem kongresu.

Glede židovskega vprašanja je izjavil, da ni med tistimi, ki mislijo, da se to vprašanje na Poljskem reši edino tako, da se odpravi prosto naseljevanje. Po njegovem mnenju imajo Poljaki pravico živeti ob Visli, pa tudi židje, katere naj se prizna kot narod in naj se jim dá pravica manjšine.

»Glos Narodu« pravi, da je to perfidija ruska, katere je Poljakom od nekdaj znana. Pri sebi ne marajo židov, radi bi jih »a imeli na Poljskem kot drugi narod, »ka erega pravice bodo branili«. Torej trojni čisti dobiček: nedopustitev židovskega elementa na Ruskem, oslavljenje Poljske in privezanje težke židovske cople na noge Poljakov v Galiciji in drugod, kjer Poljaki prebivajo.

500 delavcev ponesrečilo v rudniku.

Filadelfija, 7. marca. »Stefani« poroča: Pri nezgodi v rudniku v Leylandu (West Virginia) je našlo 500 italijanskih delavcev smrt. Tukajšnji italijanski konzulat je poslal v kraj nesreče svojega zastopnika, da pomaga družinam ponesrečenec.

Iz ruskega ujetništva so se oglasili.

Oglasil se je iz ruskega ujetništva Franc Zupančič, posestnik iz Pesnice, vulgo Blaž, ki je služil pri 17. pp., 4. st. Nekateri so pravili, da je ranjen, drugi da je mrtev, tretji so ga zopet videli da je umrl na železnici, četrti so pa celo videli njegov grob. Sedaj pa se je imenovani oglašil iz ruskega ujetništva na veliko veselje svoje žene, ki je v tem času porodila zdravo hčerko. Imenovani pravi, da je živ in zdrav in da se po vojski, ako Bog da, zopet vidi.

Ujeta sta Gregorij Repanšek, po domače pri Grmku, 27. dom. polka, iz Homca na Gorenjskem in Janez Jereb, po domače »Majerjov« iz Količevega pri Dobu na Gorenjskem. Oba sta naša pristaša iz čislanih rodbin in jima želimo, da se srečna in zdrava vrne v domovino.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil Mihael Meglič iz Loma št. 11. Kot črnovojnik je moral oditi v vojsko star 42 let ter je bil ujet dne 19. oktobra. Brat njegov, Jožef Meglič, tudi črnovojnik, se nahaja ranjen v bolnišnici Urfahr pri Lincu. Drugi brat Franc Meglič je bil tudi kot črnovojnik poklican v Pulj, kjer je še sedaj, tretji brat Valentin je pa sedaj po novem letu odrinil proti Galiciji. Tako imajo Harižev oče iz Loma štiri sinove v vojski, pa so še vsi štirje živi.

Albin Škof je pisal ondan ženi, da se nahaja v ruskem ujetništvu v Jekaterinoslavskai. — Jožef Selan se je oglašil čez sedem mesecev iz Ašabada v južni zapadni Sibiriji, kjer nimajo pač nobenega mraza. V Ašabadu kaže toplomer sredi zime par stopenj gorokote. Zena Apolonija, stanujoča v Cerkevni ulici št. 15 v Ljubljani, se je Jožetovega pisma nepopisno razveselila. Kdo bi se pa ne?! Saj ni bilo več kakor pol leta ne duha ne sluha za možem. Zeno so trle skrbi in žalost jo je morila, ko se je videla tako zapuščeno s svojima otročičkoma Anico in Joškom vred. Kar ni očeta doma, je Jožek shodil, Anica pa že vse govori. Vsakemu pripoveduje: atej v vojski, pa bo kmalu domov prišel. Joško bo šel pa že sam atej na-proti, ko bo prihajal iz daljnje dežele domov. — Iz Moskve je pisal Franc Sešek. Nahaja se v tamošnji bolnici. Oče, mati, bratje in sestra in stric in teta so se silno razveselili, ko je prišlo Francetovo pismo. V bolnici bo lepo ozdravil in prišel v domačo deželo, ko bo vojske konec. — Jožef Martinčič je pisal svoji ženi Alojziji, stanujoči na Tržaški cesti št. 13, da se nahaja v rus-

kem ujetništvu, in sicer v mestu Cerkasi v kijevski guberniji. Piše, da je bolan, a da se mu polagoma vrača ljubo in zaželeno zdravje. Da bi že skoraj prišel tisti srečni dan, ko se bodo spet videli. — Alojzij Erjavce je pisal po daljši dobi iz Bekosova v tomski guberniji v Sibiriji. — Pavel Fava, doma iz znane slovenske hiše v Šiški, se je te dni oglašil iz mesta Novi Nikolaevsk v Sibiriji v nepopisno veselje in radost dobri mami, ljubljnim bratom in sestram. — Ondani je pisal in oglašil iz ruskega ujetništva tudi Ljubljancin Albin Schiffrer. Rusi so ga bili ujeli in odvedli s seboj v ujetništvo. Piše, da se mu sicer nič slabo ne godi, a vendar si želi, da bi že kaj kmalu videl belo Ljubljano. Kraj Šuja, kjer se sedaj nahaja Albin Schiffrer, leži v vladimirski guberniji, severovzhodno od stololpe Moskve, katere se kar ni mogel nagledati.

Oglasil se je iz ruskega ujetništva Franc Kajdič, posestnik v Žirovnici 26. Štirje bratje so odšli v Galicijo. Dva sta bila pri istem polku. Takoj drugi dan bitke, 27. avgusta, pogreši Tomaž brata Franceta, in od tistega časa ni bilo nobene sledi o njem. Žena z otroci, prijatelji in sorodniki so že obupali, da se nikdar več ne povrne. Dne 6. marca pa pride na brata — borovniškega župnika iz daljne Azije — transkaspiske province iz mesta Ashabad pismo, v katerem poroča, da je zdrav, da je že dvakrat pisal domov, vošči veselo božične praznike in srečno novo leto. Značilno je, da je to pismo hodilo štiri mesece. Ta vest naj bo v tolažbo in upanje vsem onim, ki so v enakem strahu za svoje, ki se že dalj časa nič ne oglašajo. — Drugi brat Tomaž je bil ranjen v Karpatih 15. decembra in biva zdaj v Ljubljani. Pretečeni mesec pride v iste prostore tretji brat Anton, ki je na Ogrskem (v bolnišnici) prebolel legar, pa se je tako izpremenil, da brat ni spoznal brata, akoravno je vsak dan hodil mimo njegove postelje, dokler ni zapazil na deski njegovega imena. Četrta najmlajši brat Janez pa je že od prvega začetka do zdaj zdrav na bojišču pri 17. pešpolku.

Iz Javorja na Koroškem poročajo: Iz ruskega ujetništva se je oglašil sin tukajšnje ugledne družine Franc Stopar, vojak 4. domobranskega polka; žalostni stariši so ga že objokovali kot popolnoma v zgrubo prišlega, kajti od 26. avgusta niso prejeli o njega nobenega poročila, sedaj pa piše, da je živ in zdrav in da se mu primeroma dobro godi; nahaja se v Sibiriji v kraju Chabarovsk; pismo je hodilo od 10. decembra 1914 do 8. februarja 1915.

Iz ruskega ujetništva je pisal Josip Jarh, učitelj v Dragi, naslednje pismo z dne 6. decembra 1914: Dragi stariši! Morda se bodeste prestrašili, ako Vam pišem, da sem bil 22. novembra 1914 v boju ranjen in da so me ranjenega Rusi ujeli. Ranjen sem bil v levo nogo nad gležnjem, a rana ni nevarna in bom ozdravel, če ljubi Bog da, brez kakih posledic. Sedaj se nahajam na Ruskem v mestu Kijev. Domov nas ne bodo spustili preje, dokler se ne sklepe mir. Ni se Vam torej treba bati, po sklenjenem miru se sigurno vidimo.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil četovodja 7. lovskega bat., 1. stot., Fr. Virjent, doma iz Olševka pri Kamniku. Pismo je bilo datirano 24. novembra 1914 in je hodilo v domač kraj 96 dni. Dne 29. oktobra je zadnjikrat pisal.

× × ×

— Usmiljen brat v ruskem ujetništvu. Iz ruskega ujetništva se je oglašil Alojzij Miklič, usmiljen brat iz Kandije, z redovnim imenom fr. Herman. Služil je pri lovcih in se udeležil hudih bojev proti Rusom. Svoje zadnje pismo z bojišča v Karpatih je pisal 14. novembra lanskega leta. Priznaval je, da ga je ščitilo očitno božje in Marijino varstvo. Krog njega je padlo vse polno njegovih tovarišev. Kropla, ki bi bila njega zadela, je pa obšla v njegovem nahrbtniku. Sedaj je pa dospela njegova dopisnica iz Kowrowa, kjer se nahaja kot vojni ujetnik.

× × ×

— Umrl je vojni ujetnik v Ufi pod Uralom na Ruskem Anton Kralj iz Besnice pri Kranju dne 8. decembra 1914. Tovariši so mu skazali zadnjo vojaško čast, kakor mnogim drugim že umrlim Avstrijcem v ujetništvu. Doma zapušča vso potrto mlado ženo in na novo urejeno gospodarstvo. Imel je srce za moderno praktično kmetijstvo. Škoda zani. — To žalostno novico so sporočili domov dne 16. decembra m. leta, a pismo je prišlo šele 5. marca na svoje mesto. Podpisali so se sledeči ondi bivajoči ujetniki: Jožef Jerina z

Visokega pri Kranju, Franc Sitar iz Tržiča, Franc Erjavček iz Kamnika, Alojzij Merljak iz St. Petra pri Gorici št. 284, Lovrenc Robič iz Kranjske gore, Janez Bernard z Dobropolja pri Brezjah in Franc Dobida iz Vrhnje.

× × ×

— Koliko dni potrebuje pismo iz ruskega ujetništva? Jožef Pečarič, posestnik v Draščih pri Metliki, je pisal svojemu bratu, župniku v Podkrajju nad Vipavo, iz mesta Počinki, gubernija Nižgorod, v Rusiji. Pismo je bilo oddano 15. dec. 1914, a je dospelo na svoje mesto 1. marca 1915, torej je potovalo celih 75 dni. Dolga pot!

× × ×

— Nobenih pisem, samo dopisnice ujenikom na Ruskem. Ruski cenzurni uradi so oznanili, da so prisiljeni, vsled stalno naraščajočega pošiljanja pisem ujenikom na Ruskem, namenoma razmerno hitre vročitve, sprejemati samo dopisnice. Pisma se sploh ne dostavljajo. V interesu naših, na Ruskem ujetih vojakov je, da naj jim njihovi sorodniki in znanci vedno dopisujejo na dopisnicah. Opozorjamo nato vse naše čitatelje!

Bolgarske vraže.

Od vseh strani se vrši na Bolgarijo pritisk, vsi hočejo njeno pomoč. Bolgari so zelo napredni, vendar je pri njih še vse polno vraž. V bolgarskih vaseh ima prerokinja ali čarovnica. Pravijo tudi, kar se nam pa zdi malo verjetno in se dogaja kvečjemu v najzaprtejših vaseh, da si pomaga kmet še na drug način: zdravnikovega recepta ne nese v lekarno, da mu pripravijo zdravilo, temveč ga vrže kar v kozarec, vlije vanj vodo in vse skupaj popije! Druga pa recept seže in pojedo pepel. Dnevi so nesrečni in srečni, prvi kakor nalašč za bolezen, drugi za zdravje. Če vidimo n. pr. 25. marca škorkljo, pomeni to zdravje v celem letu. 14. julija ne smemo delati, sicer zbolimo ob vsaki priliki. 15. julija ne smejo otroka kopati; če ga kopljejo, ga zapišejo smrti! Posebno nevarno je 15. julij noyorojencem. 14. avgusta moramo jesti česen, da se zavarujemo proti mrzlici. 14. oktobra nikjer v Bolgariji ne delajo, iz strahu, da ne bi znoreli. 4. decemb. prižgo pred jedjo sveče v obrambo raznih bolezni. Sveče gorijo tudi ob rojstvu. Splošno zdravilno sredstvo na deželi je še sedaj puščanje krvi. Vsaka vas ima svojega moža, ki opravlja ta posel; včasih jih je po pet. Z veliko vnemo vlečejo svojim pacientom kri iz telesa, marsikoga res kmalu ozdravijo »za vselej«. Leta 1887. so izdali posebno postavbo proti tem krvoločnikom, a večkrat le malo pomaga. Seveda moderni čas polagoma sam popravlja.

Mala kmetija

v bližini mesta se odda pod ugodnimi pogoji s 1. aprilom v najem. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 477.

Išče se najemnik

za posestvo z vinogradom na Kranjskem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 518. (Znamka za odgovor!) 518

Pravkar je dospela osebno izbrana

konfekcija za dame, deklice, gospode in dečke, v najnovejši današki in berlinski mod, po priznani najnižjih cenah.

Ljubljansko skladišče **O. Bernatovič** Mestni trg št. 5—6. (prej Angleško skladišče)

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprojema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, neopodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanih koncem leta 1913. K 170.171.149.—
Stane garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496.17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane po ružnice. — Prospekti zastoj in postojne prosto

2171 Spособni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejšimi pogoji.

Angleške amaconke.

Pomanjkanje vojakov na Angleškem je tako veliko, da so morali ustanoviti zbor amaconk. V bližnjem času bodo odrinile na bojišče. Seveda pa dame ne bodo ležale po strelskih jarkih, ampak jih bodo porabili pri telefonu, brzozavu, avtomobilih itd. Brigada, ki stoji pod poveljstvom Castelreagha, šteje 8000 žen v starosti od 20—40 let, ki so močne in zelo dobro uniformirane in oborožene. Naša slika nam kaže, kako se amaconke vežbajo: zgoraj pehota, spodaj konjenica.

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica

Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na Glincah št. 46. Nizke cene! Točna in solidna postrežba! Obstoje tvrde že čez 50 let.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Sprejme se takoj dobra

prodajalka

z večletno prakso v mešano trgovino na Notranjskem. Prednost imajo take, ki znajo šivati. Naslov pove uprava lista pod št. 487. (Znamka!)

Naročajte »Slovenca«!

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.